

Štev. 19.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 7. maja 1909.

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto VIII

PUBLISHERS TAKE NOTICE!

The office of "Glas Svobode
Co." is located at 597 W. 20th
Street, Chicago, Ill.

Forward all communications to
above address and correct mailing
list.

Yours truly
Glas Svobode Co.

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj, 1. maja. Nenavadno ve-
liko število ljudstva se je vdele-
žilo današnje delavske demon-
stracije, to je bila dvajseta svo-
je vrste v Avstriji. Razna dru-
štva in strokovne zveze so se ve-
ličastnega sprevoda vdeležili in
bili v bratstvu in slogi zastopani
Nemci, Čehi, Poljaki, Rumunci,
Italijani in vsi drugi v Avstriji
živeči narodi. Popoldan so se vt-
čila razna zborovanja in opoldne
se je zbralo nad 100.000 ljudi ter
so po javnih prostorih korakali.
Vsaki je imel rudič klinček pri-
pet in bilo je v spredu tudi ve-
liko tisoč ženskega spola, kar je
impozantnost povečalo. Nosili so
rudiče zastave, a godba jim je bi-
la policijsko prepovedana. (Op.
ur. To je pač grozno, da je s tem,
ko je policija godbo prepovedala,
socializem v Avstriji uničen! Ha,
ha; to so pač otročiji!) Na
prvega majnika predvečer so so-
cialdemokrati zakonski predlog
za osemurni delavni čas v parla-
mentu vložili.

Dunaj, 3. maja. Da vlado prisli-
jo za splošno uvedbo češkega je-
zika po vseh uradih — tudi vojaš-
kih — je mestni svet v Pragi skle-
nil, da ne pripomore pri nabornu
vojaških novincev, ako se ne do-
voli, da se češčina vpelje.

Nemčija.

Berolin, 3. maja. Državno po-
sojilo \$80.000.000 in posojilo kra-
jevine Prusije v znesku \$120.
000.000 so razne banke veliko več
ponudka podpisale. Ponudilo se
je 375.000.000 dolarjev.

Italija.

Rim, 2. maja. Tukajšnji časniki
potrjujejo dejstvo, da v Messini
grozno razsaja črna kuga, in da
je temu kriva vlada, z njeno prav-
zločinsko zanikrnostjo, katere trpi
nezaslišano razmerje v vsled po-
tresa razdejanem mestu. Ko je bi-
lo v senatu na ministrstvu vpra-
šanje stavljen, kaj namerava stori-
ti, da se kuga omeji, je notra-
nji ministr odgovoril, da vlada o
kugi ničesar ne ve. To je že na-
vada italijanske vlade, da vse,
kar ji ni dovolj, zataji in se ne-
vedno stori. S tem misli, da ne-
ljuba dejstva iz sveta spravi. Vse
oblasti se trudijo, da bi razmerje
v Messini prikrile; toda ta pot se
jim ni posrečilo.

Vsakdo ve, da zadene odgovor-
nost za pojav in razširjenje kuge
izključno le vlado, katere pusti
bogate pripomočke v blagajnah
ležati, namesto da bi jih porabila
v namene, za koje so bili darova-
ni. Do sedaj se še ni ničesar stori-
lo, da bi podrtje v Messini od-
stranili. Italijanska vlada pač pri-
kriva in taji; ona misli da kuge
ni, dokler oblasti taje.

Neki Anglež, kateri v Sicilskem
morju s svojo jahto križari, piše
da iz Messine puhteti smrad ni
za prenašati in da na ure daleč po
morju zrak okužuje. Izkopani
mrličji ležijo še okoli nepokopani
in zrak je poln roju muh. Urad-
niki so se v od nemškega cesarja
darovanih hišah udomačili in jih
pripravljajo za davčne urade. (!)
Pri življenju ostali polagoma
gladu umirajo, a darovani mili-
joni v vladnih blagajnah ležijo.
(Op. ur. Da jih bojo ministri in
take glave v svoj žep pobasali,
kakor se je to že popred zgodilo!)

Razven vladnih in oficijoznih čas-
nikov, silno protestujejo vsi o-
stali proti sramotnem stanju. Tu-
di ako bi sam kralj hotel odpo-
moči, ne bi bil kos korupirani ur-
adni hihrarji. Giolitti, ministr-
ski predsednik in pa ministr no-
trajnih zadev, je pravi krivec
vsega zla. On zastopa Missino v
poslanski zbornici, toda ni še na-

šel vredno, da bi bil svoj "volilni
kraj mrličev" obiskal in se pre-
pričal o žalostnem položaju me-
sta in preživečega ljudstva, na-
pram kateremu prav nečloveško
postopa.

— Liberalno časopisje papeža
hvali, ko je "devico Orleansko"
zveličanim proglasil. Ne da bi tem
listom kaj preostajalo, toda fran-
coski romarji 50.000 na število,
kateri so v Rim prišli, so tukaj
pustili okroglo 2 milijona dolar-
jev.

— Pri dopolnilni volitvi v po-
slansko zbornico, je bil klerikalni
kandidat od antiklerikalca pora-
žen. Zmagoviti kandidat je potom-
ec papeža Bonifacija 8. Od sa-
mega veselja nad zmago so anti-
klerikalci po mestu korakali ter
vpili: "Doli z papežom!" in pa
"smrt farjem!" — Pred palačo
francoskega poslanika so vpili:
"Kakor Francija je tudi Rim od-
ločen, cerkev pobijati." Odpo-
slanstvo je sprejel odsotnega
francoskega poslanca prvi tajnik,
kateri je obljubil, da bo poslanec
sporočil o "odkritostnem" miš-
ljenju rimskih antiklerikalcev.
(Op. ur. To dokazuje, da papežev
prestol ni tako preklicano trden,
kakor se "dobremu vernemu ljud-
stvu" v hribih trobi. Prestol pa-
peža je že dobro piškar in trohnel
pride čas, ko se bo papež na tla
vsedel.)

Francija.

Arles, 3. maj. Marek, blagajnik
splošne delavske konfederacije,
je bil večeraj v Rouen aretiran,
kjer je prevčerašnjem povodom
majnikove svečanosti razne govore
imel, v katerih enem se je di-
rektno napram navzočemu poli-
cijskemu komisarju izražal. Marek
igra veliko vlogo pri vsem stro-
kovnem gibanju. On je vodil že
mnogo stavk in tudi obo delavcev
v ladjedelnicah v Nantesu.

V glavnem brzojavnem uradu
se je večeraj služba opravljala, ka-
kor po navadi. Socialistični zna-
ki, kateri so večeraj pisalne miže
krasili in jih uradniki v gumbni-
cah nosili, so danes odstranjeni.

"Figaro", poroča o smešnem
dogodku, kateri se je pripetil dr-
žavnemu podtajniku Symian, za
kojega odstranitev, vslužbenici za-
htevajo. Za Symiana doše pošne
pošiljatve, katerih ni malo, so pri-
šle "po naključju" v na Japon-
sko namenjeno vrečo in se tako
tudi tja odpeljale. Symian mora
sedaj 8 do 10 tednov čakati, pred-
no svoja pisma dobi.

S preteklo svečanosti prvega
maja, je "Humanite", glasilo so-
cialističnega poslanca Jauresa,
popolnoma zadovoljno. "Prvi
maj", pravi list, "je mirovni dan
v zmagovitem napredku socializ-
ma; on dovoljuje revolucionar-
nemu strokovnemu gibanju, da
pregleda bojne armade in da
novince vrsti."

Da nove revolucionarne bo-
jevnike tvorijo veliki del državni
vslužbenici, vidi v tem "Journal
des Debats" resno nevarnost. "Vera
radikalnih politikarjev", pravi
omejen list, "da bo neodvisnost
državnih vslužbencev o-
ziroma ministrov k moči države
vodila, se je izjavila. Nezmisel
špekulacije, na katero so se radi-
kalci zanašali, je sedaj jasna".

Turčija.

Carigrad, 3. maja. — V tukajš-
nem brzojavnem uradu so se na-
šli dokumentarni dokazi, da so o-
blasti v Carigradu vedle o pri-

DENARJE V STARO DOMOVINO

posiljamo:	
za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.55	100 kron,
za \$ 41.10	200 kron,
za \$ 102.75	500 kron,
za \$ 205.00	1000 kron,
za \$ 1020.00	5000 kron,

Postarina je všteta pri teh svotah.
Doma se nakazane svote popolnoma iz-
plačajo brez vinarja odbitka. Naše
denarje pošiljate izplačajo c. kr. pošt-
no hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriilne-
je do \$25.00 v gotovini v priporočnem
ali registriranem pismu, večje zneske
no Domestic Postal Money Order ali pa
New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

82 Cortland St., New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

Gosp. Ivan Kaker

in njegova "božja
predvidnost."

Z ozirom na članek v "Glas Svobode" z dne 26. mar-
ca t. l. št. 30. in na Proletarčev članek z dne 30. marca t. l.
številka 81.

"Soča" z dne 15. aprila t. l. št. 43 piše sledeče:

"Glasu Svobode" New York, (očividno pomota, ko
je "New York" namesto "Chicago"). Na prijazno vpra-
šanje odgovarjamo, da zneska K 299.76 NISMO DOBILI.
Faksimile potrdila, s katerim se oni možakar izkazuje,
je posnetek srednje dobrega falsifikata. Oni gospod je
z nami prav v oni dobi nekaj dopisoval, zato ima na raz-
pologo predloge za falsifikacijo. Sicer je znan že od prej
v domovini po podobnih činih. — Notarska izjava in po-
oblastilo za primerno postopanje sledi."

K temu še pristavljamo, da nam je gosp. profesor
Ivančič, kot blagajnik odbora za Gregorčičev spomenik,
tudi te dni pisal, da o omenjeni svoti ničesar ne ve in
nas prosi, da zadevo doženemo.

Toliko za danes, zato ker MI lažemo! —

pravljanju na klanje v okraju A-
dana in da so bile priprave v po-
litičnem stiku s tukajšnjimi do-
godki. Druga pisma dokazujejo,
da so bili zarotniki v sultanovi
palači, kateri so upor dne 13. a-
prila vpizorili. Zaznamki hiš,
kjer bi bili pleni za dobiti, so se
našli pri sedajnjih ujetnikih. Pri-
pravljalo se je, da se vsi inozemci
pokolejo, kateri se v Carigradu
nahajajo ne izumezni diplomati-
čni zastopniki. To se je imelo
zvršiti dne 24. aprila.

Carigrad, 3. maja. Govori se,
da misli sultan po Azijskih po-
krajinah svoje države potovati.

Odkar je odstavljen Abdul Ha-
mid, so se ženske dneвно iz Har-
ma v Jildie Kioska izseljevale.
Večeraj je bilo 45 voz a danes pa
15, v katerih so bile po dve ali pa
tri ženske, koje so se v Stambul
peljale. Tamkaj imajo v mnogih
palačah odkazano začasno biva-
lišče.

V poslanski zbornici se je brzo-
javka prečitala, s katero se naz-
nanja, da se Druzi, v okraju
Hauran, Sirija, vzhodno od Jor-
dana spuntali. Vojaštvo je tja po-
slano, da jih ukroti.

Mexiko.

Durango, 27. aprila. Oficijelna
poročila čez nemire v Velardenu,
katere so povzročile oblasti vsled
motenja nekega verskega sprevo-
da, naznanjajo, da je bilo nič ma-
nje kot 25 oseb po vojnem sodu
kar kratkim potom ustreljenih.
Razven tega je bilo pri nemirih
7 oseb ubitih in 40 je v zaporu,
kjer čakajo obravnave.

Mexiko City, 27. aprila. Antonio
Duch, španjolec, je bil večeraj
prognan, ker je v listu "Tierra"
v Meridi, kritiziral predsednika
Diaz-a. Duch, je bil brez zasluska-
nja od ministra vnanjih zadev
izgnan, potem ko je več tednov
v zaporu prebil.

Kaj sodnik misli.

Črnka Nelli Norman, je bila
krivim spoznana, da je velikono-
čni pondeljek zvečer Charles
Schluth-a opalala, za kar jo je
sodnik Barrat na šestmesečno je-
čo obsodil. Da je sodnik tako ma-
lo sodbo izrekel, je vpoštevval
prejšnjo vzorno življenje obto-
ženke in pa, ker so bile izpoved-
be zaslišanih med obravnavo ne
jasna in celo v protislovju. Tož-
nik, Schluth, je izpovedal, da je
obtoženka njega in njegova dva
spremljevalca obgovorila in nje-
ga po nekoliko besedah z močni-
mi rokami objela ter mu \$15 iz
žepa zmaknila. On in njegova
spremljevalca so potem njo zasle-
dovali ter jo dali aretirati. Ona,
Norman, je temu nasproti trdila,
da je eden moških njo obgovoril,
kateri je bil pijan, a ona ga je za-
vrnila, kar ga je vjezilo da jo je
aretirati pustil.

Sodnik ni imel prepričanje o
dogodku, ter si pač mislil, da res-
nica v sredini leži in jo brez do-
kazil obsodil.

DELO.

Portsmouth, O. 30. aprila. V
splošnem zborovanju štrajkujočih
čevljarjev so proglasili štrajk v
tukajšnjih tovarnah za zaključen,
razven v tovarni Shelby, kjer
stavka že 12 tednov traja. V ime-
novani tovarni delajo sedaj skabi.

El Paso, 27. aprila. Železničarji
so izjavili, da po prvem maju ne
bo nobeden sprevednik na Na-
tional-progah vozil, ker železni-
ska uprava se brani nadzornike
odsloviti.

Bonne Terre, Mo. 28. aprila.
Tristo delavcev od sv. Jožef Lead
Co. v Leadwood, Mo. so pričeli
stavkati v svrhu pridobitve višje
plače. Delavci niso v nobeni na-
rodni organizaciji in zahtevajo
dnevno plačo po \$2.00 in osemur-
no delo. To pomeni 30 odstotkov
povišja sedanje plače.

Seranton, Pa. 28. aprila. F. L.
Lewis, narodni predsednik "United
Mine Workers", je konvenci-
ji naznanil, da odsek sedmih čla-
nov je pogodbo predložil in pri-
čakuje, da bo v kratkem podpi-
sana, katere bo veljavna za tri
leta.

Pogodilo se je sledeče: 1. Plača
za nova dela, ne sme nikoli nižja
biti kot za stara dela, kar štraj-
kovna komisija določi; 2. Vsaka
naznanila se smejo na stavbah
izdati, katere so last podjetnikov,
pribiti ali prilepti; 3. Vsak član,
kateri bi bil odslovljen zaradi te-
ga, ker je ud kake organizacije,
ima pravico se pritožiti pri mi-
rovnem sodu, kateri končno raz-
sodi; 4. Vsaki spor v kakšnem
rovu, se mora naj prvo z rovim
višjim uradnikom (Obersteiger)
skušati da se poravnava, in ako se
spor ne poravnava se šele potem mi-
rovnemu sodišču predloži; 5. Po-
sestniki premogorovov imajo pla-
čilne listine izdati, in katerih je
zabilježeno ime podjetnika, ime
vslužbenca, rov, kjer je delal, pla-
čilni znesek in značaj dela, kate-
ro je bilo opravljeno.

Fishkill, N. Y., 29. aprila. Ne-
znan Italijan je bil tukaj usmr-
čen, ko so se spopadli pri opekarni
skabi in štrajkujoči usluž-
benici opekarn Watrou Company.
Dvesto mož oboroženi s količi in
kamni je danes zapustilo opekarn
O'Brien & Vaughey ter so ko-
rakali proti Watrou Company,
v kateri se je po končanem štraj-
ku zopet delalo. Delovodja Pa-
trick Quinn in trije delavci so jim
nasproti stopili, na kar je Quinn,
vodjo onih 200 mož ustrelil. Med
tem je prišla množica delavcev iz
dveh drugih opekarn, ter so ska-
be v beg pognali.

Peoria, Ill. 1. maja. Tukajšnji
podlični železničarji so kompro-
misni predlog poulične-železniške-
družbe odklonili in zahtevajo pe-
tinski priboljšek plače. Danes o-
poldan se je pričel štrajk.

Butte, Mont. 1. maja. V celi dr-
žavi stavkajo uslužbenici pivo-
varn, da si pribore krajši delavni
čas in pa večjo plačo.

V Great Falls, stavkajo danes
stavbeni mizarji: zahtevajo več-
jo plačo od \$4.50 na \$5.00 na dan
in pleskarji zahtevajo po \$5.00
dnevno. Pokladalci opeke zahtev-
vajo povišek dnevno od sedanjih
\$6.00 na \$7.00; kar jim je bilo od-
bito, ter so danes delo opustili.

New York, 1. maja. 22 zastop-
nikov godbenih društev v Zdr. dr-
žavah in v Canadi, kateri pripa-
dajo k godbeni zvezi in k Ameri-
can Federation of Labor, so si da-
nes lastno Zvezo ustanovili pod
imenom "American International
Musical and Theatrical Associa-
tion". K tej Zvezi pripadajo med
drugimi tudi American Musicians
Union, International Musicians &
Theater Union, Knights of Labor
Musicians in Italian-American
Federation of Musicians. R. W.
Starr je predsednik izvrševalne-
ga odbora.

Boston, 1. maja. Pleskarji zahtev-
vajo po 41 in 46 centov na uro;
poldrugi cent več, kot do se-
daj, pri hišnih in dekorativnih de-
lih, sicer pretijo s štrajkom.

Bonne Terra, Mo. 1. maja. —
Stavka premogarjev v Leadwood,
se je na tukajšnje tovariše
raztegnila. Vsed tega počiva do
malega vse delo in 1700 stavkar-
jev, kateri zahtevajo ponovitev
lestvice, katere je bila do panike
leta 1907 v veljavi ter \$2.25 dnev-
no plačo, se hočejo daljnih 3000
premogarjev pridružiti. St. Joe
Lead Co., proti kateri je stavka
naperjena, je inkorporirana z
\$20.000.000 glavnice.

Cincinnati, 1. maja. V današ-
njim zborovanju brezposelnih de-
lavcev, je bila spomenica sestav-
ljena, katero bo deputacija v
Washington nesla. V spomenici
se zahteva, da se naj gradi na-
cionalna cesta od Oceana do Oce-
ana. Spomenico izroči deputacija
od "Automobil-kluba" in podpi-
sana bo od žrpana Marktreit, za-
stopnika kluba trgovcev, zastop-
nika tovarniške-Zveze, govern-
ija Harmon in uradnikov Zveze
brezposelnih delavcev. S tem bi
se delo za brezposelne dobilo, in
pa ob enem se bo kongres na-
prosil za okrožno posojilo, izklju-
čno v svrhu gradnje cest.

V deželi svobode.

Detroit, Mich. 1. maja. Poiskus,
da bi ena skupina italijanskih so-
cialistov danes popoldan parado
imela, je bila s tem preprečena,
ker je 150 policistov socialiste, ka-
teri so rudičo zastavo imeli, na-
padlo.

Hrabri modro-suknježi so soci-
alistom zastavo odvzeli in več
vdeležencev zaprli.

Policiji so uničili vse rudiče
zastave, prapore in znake.

Ameriška justica.

Iz Minneapolis, Minn. se poro-
ča, da sta dva moža, po 34 letni
trdi ječi, oproščena. R. L. Under-
hill in George Washington, oba
zamorca sta bila obsojena na do-
smrtno ječo v Minnesota jetišni-
ci radi umora, sedaj je pa stopil
obtožitelj pred državni odbor za
pomiloščenje in izpovedal, da go-
ri imenovana jetnika sta nedolžna
in da je on sam morilec.

Ime obtožiteljevo, ki je baje u-
plivna oseba se ne poroča, a pre-
vidno se pa moki kaj se je s to-
osebo, ki je toliko gorje doprine-
slo na nedolžna moža, zgodilo.

Najbrž je prost, ker reveža se
zapira in preganja, prave morilec
in lopove-kapitaliste se pa pusti,
da živajo prostost.

Listu v podporo.

Frank Jeraš \$1.00; Blaž Carli
25c.; Fr. Leben 38c.; R. Gradiš-
nik, za dvakratno spremembo na-
slova 50c. Iz Biwabika-a, Minn.,
nabral in poslal Jacob Delak
\$1.50. Darovali so: Math Vidas
50c., zato ki mu tamburaški bas
dobro služi; Fr. Jaklevich 25c.,
zato ko sem pri živi ženi vdovec;
Fr. Zakrabskec 10c.; Jos. Kološič
10c.; Jernej Potokar 25c.; N. Urh
10c. in J. Delak 20c. zato ki ga že
njegov osel več ne uboza.

Vsak slovenski delavec mora
čitati "Glas Svobode!"

Povratek prosperitete.

Ameriško časopisje pisari že
več kot osemnajst dolgih mese-
cev, da bo pomanjkanju denarja
in industrijalni krizi kmalu kraj-
na ura tolka in hoče delavsko
ljudstvo tako daleč poneumiti,
da bo to gladno, sestradano ljud-
stvo le vrjelo, da je sunek, ki je
omajal nekatere finančne in tr-
govske zavode te dežele, samo ne-
kaka šala in da ne bode dolgo te-
ga, ko se zopet pokaže svitlo soln-
ce na obneblju prosperitete.

Ljudstvo je tolažilno čakalo ne-
kaj mesecev in celo popolnoma
vrjelo optimizmom, ne vede zakaj.
A, ko je precej mesecev prošlo in
svitla zarja prosperitete se je še
ni pokazala na temnem ozorju,
začelo je ljudstvo zopet mrmrati
in zopet se je slišal dobro skovan
glas prebrisanih politikarjev:

"Poslušajte, predsedniške volitve
se bližajo in povratka prosperite-
te ne moremo pričakovati, vsaj
tako dolgo, dokler se industrij-
ni magnati ne prepričajo, kedo
bo sedel na krmilu vlade v Wash-
ingtonu."

Politični govorniki pa so se
besedili in dokazovali, da
ljudstvo naj ne pričakuje nobe-
nih boljših časov, ako ne izvoli
prvega "gentleman" debelega
"injunction" Billa namestnikom
Theodorja "Strašnega". Če bo pa
ljudstvo izvolilo Tafta, potem pa
se bo pokazala prosperiteta in se-
daj črno nebo bo zopet postalo
višnjevo, ljudstvo bo pa pevalo
vesele pesmi in pozabilo na "hard
times."

Delavsko, sestradano
ljudstvo je hlavno požrlo vado
in gora govedine iz Buckeye dr-
žave je dobila štiriletno stanova-
nje v stric Samovi rezidenzi ob
Potomac-u. Pa, o čudo! Ko je za-
donela vesela vest, o izvolitvi no-
vega predsednika, kapitalistični
magnati se niso ganili, tvornice,
plavži, rovi itd. so še vseeno na-
daljevali kralj Matjaževu spanje
in delavci pa so brezuspešno ča-
kali izpolnitve obljub političnih
govornikov. In glas nezadovolj-
nežev se je zopet razgledal med
potrpečljivo množico in zopet se
je oglasil politični zdravnik, da
zaduši in olajša ustajo s zagoto-
vilom, da prosperiteta se povrne,
ko hitro Taft nastopi v Washing-
tonu, in dobi vladne vajeti v ro-
ke. Taft je v resnici nastopil svoj
urad, a prosperitete le še ni. Več!
Krempilji lakote in pomanjkanja
oklenili so se še z večjo silo oko-
lu milijonov delavskega ljudstva
v Ameriki.

Ljudstvo pa je kmalu spregleda-
lo in postalo zopet nezadovoljno
in treba je bilo novega strupa, da
se zaduši upor. Meščansko časo-
pisje je tu igralo največjo vlogo.
Zatrobilo se je v svet, da ko hi-
tro kongres odobri tarifni zakon,
na podlagi katerega bo vlada do-
bila čez 100 milijonov dolarjev
vsako leto, bodejo se povrnila do-
bri časi in vse bo zopet veselo in
dobro.

Med tem časom je pa Patten,
nacionalni spekulant v Chicagi
dobil kontrolo čez vso pšenico na
trgu in cena moke, (jeden najpo-
trebnejši produkt za živelj) je sla
lkvišku, a industrijalni glavarji
so pa sklenili, da poplačajo de-
lavstvo lojalnost napram "Injun-
ction Taftu" s znižanjem plače.
Kralj ledu je pa, ko hitro je za-
pazil, da postajajo tla vroča in da
je led potreba in ne luksus tekem
vročih par mesecev poletja, isto-
tako sklenil, da naj bi bil človek,
ki je glasoval za republikansko
"prosperiteto" tudi zadovoljen,
ne da bi tarnal, ako se cena ledu
poviša za 50 odstotkov. Pek je
poprijel po Pattenovi taktiki in
ni samo zmanjšal hleb temveč mu
tudi povišal ceno, češ, politični
entuziazem naj se ovekoveči za
zopetno izvolitev republikancev v
letu 1912.

Pa tudi hišni gospodarji so po-
žrtili spazmi prosperite in so
dobre volje povišali najemmino,
rekši: "Najemnik naj bo prepri-
čan brez vsega dvoma, da je glo-
rijozna zarja prosperitete zopet
zasijala na zemljo."

Zavrite kola, sicer bo ljudstvo
zmorelo radi prosperitete!

Strahovalci dveh kron

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal FRANJO LIPIČ

PRVI DEL.

XXVI.

Kada li se mine užgoše, Pó bijela grada oboriše. Tu se težka krvca prolivaše, Težka krvca, konjska i junačka; Tu se brani malo i veliko: Kaludjeri i svi svećenici, Udovice, žene i divojke, Dica, starci i mladi trgovci. Tu brat brata poznat nemogaše. Hrv. narodna.

V prostorni vojašnici, kjer je beneška republika nastanjala čete, namenjene za svoje kolonije v Levanti, je vladal že močni mir, ko je plemić Andrej Kržan še vedno razburjen hodil po svoji tesni sobici ter delal načrte in naklepe zoper generala della Croce. To je bilo v noči 13. septembra 1. 1569.

Polnoč je bila že minila, ko se je naenkrat stresla vsa vojašnica, kakor bi bil potres, nebo se je zasvetilo v rdečem svitu, ki je obsiljal tudi vse mesto in koj nato se je zaslila strahovita eksplozija, tako močna, da je naenkrat popokalo neborno šip, da se je zemlja stresla in da je pokalo zidovje in se podiralo. Kržan je odletel ob zidu in padel na tla. Krvaveč na čelu je vstal, kar je mogel naglo in planil k oknu. Na uho mu je udarilo brezupno kričanje, v daljavi za strehni pa je zagledal iz dima dvigati se velikanske plame, ki so rasli in rasli, kakor bi hoteli doseči oblake in razlivali svoj grozovito veličastni sij po beneškem mestu.

Predno se je Kržan še prav zavedel, kaj da se je zgodilo, je bilo vse prebivalstvo pokonci. Kakor hudourniki z gora, tako so se iz vseh hiš vsipale trume obupno kričočih množic, se združevale v tesnih ulicah v goste množice in drvele na prostorni Markov trg, kjer je bila kmalu taka gneča molečih in preklinjajočih moškin, žensk in otrok, da so se ljudje med seboj vojskovali za vsak prostorček. Bila je noč strahu in groze.

Kmalu so zapeli zvonovi, naznanjajoč prihod sovražnikov, zadonele so trombe, prihiteli so oblastniki in vojaštvu je pridrla oborožena. Ene čete so prihiteli na oni kraj mesta, kjer so se dvigali plameni, druge čete so odšle na druge konce mesta, kakor je bilo določeno za slučaj, da nastane revolucija, ali da napadejo mesto zunanji sovražniki.

Toda sovražnikov ni bilo ne notranjih, ne zunanjih. Gorel je arsenal. Kržan, ki je bil pri četi, katera je hitela k arsenalu, je kmalu zaznal, da se je vnelo skladišče, ki je bilo do vrha napolnjeno s smodnikom in s pripravljenimi bombami. To skladišče je stalo na kopcu otoka, ki leži med velikim kanalom in med morjem samim, tamkaj, kjer je Kržan stal nekaj ur poprej in gledal po morju, da bi videl ladjo, ki je odpeljala vojvodinjo Asunta, a je ugledal samo jadrenico kapetana Desantiča. Na tisoče stotov smodnika se je bilo vnelo, več tisoč bomb je eksplodiralo, ves arsenal je bil v plamenu in gorele so štiri izmed največjih galer, ki so bile pripravljene, da prepeljejo smodnik in bombe na otok Ciper.

Pozneje se je dognalo, da je ta eksplozija, ki se je čutila v okrožju 30 milj, podrla štiri cerkve, 22 stolpov in 41 hiš, brez števila poslopij pa poškodovala. Ubityh je bilo 26 oseb, ranjenih pa na stotine.

V tem, ko je vojaštvo napenjala vse moči, da ogenj omeji in pogasi, se je začelo v mestu samem divje bojevanje in ropanje. Čim se je poleglet prvi strah, so se začele poditi po ulicah divje čete brezurnih ljudi. Vdirali so v hiše in ropali in kar se jim je ustavilo, so pobili. Od hiše do hiše, od ulice do ulice je šel ta boj. Krik je bil strahoten. Tuintam so padali zabodeni ljudje, tam in tod se je začel plisk morja, če so roparji koga vrgli v kanal. Sicer je prišlo kmalu vojaštvo, a ropanju in morenju je bilo šele konec, ko je nastal dan.

Kržan je vrl pomagal pri gašenju, toda misli njegove so bile drugje. Ko je bil prišel z drugimi vojaki vred na lice požara, se je njegov pogled nehote obrnil na morje in pri svitu strahotnih pla-

men je zagledal ladjo, ki je imela razpeta vsa jadra in bežala proti jugu. Videl je pač bežati tudi druge ladje, saj je vsaka skušala priti iz območja požara, a uganil je koj prvi hip, da je ladja, ki jo je zapazil, morala zbežati že dosti prej od drugih, da je morala odriniti od kraja vsaj v tistem trenutku, ko je nastala eksplozija. Kar pa ga je pretreslo do sra, kar mu je sapo zaprla tako, da se še dihati ni upal, to je bil vtisk, ki ga je manj napravila ta ladja. Ko je prvič njegov pogled padel na to ladjo, ga je kar zabelo, zakaj zazdelo se mu je da je to jadrenica kapetana Desantiča. Spomnil se je takoj, da je ta jadrenica nekaj ur poprej tod krožila nekoko brez cilja in namena in se hitro umaknila, ko jo je začel klicati. Polastila se ga je moreča slutnja, da je kapitan Desantič zvezi z nastalo eksplozijo, da jo je morda povzročil in te slutnje se ni mogel iznebiti in je ni mogel premagati, dasi je san sebi dopovedoval, da Desantič kaj takega na svojo roko ne bi storil, a da bi vojvoda Dall Ferro v strahohovit čin privolil, se mu je zdelo celo izključeno.

A dasi ni Kržan nikomur povedal niti besedice o tej svoji slutnji, je vendar nedaleč od njega stal mož, ki ni sicer ničesar tega videl, kar je videl Kržan, a je po potih razmišljevanja prišel na isto slutnjo. Ta mož, ki je stal na razpalem stolpu in ogledoval nesrečo, ki je zadela njegovo domovino, je bil Jakob Zeno, "upravitelj beneške armade na morju in na kopnem". Stal je cele ure na svojem mestu, oko njegovo je gledalo plamene in ruševine, a duh njegov je iskal storilca te katastrofe in je logično izločujoč vse neverjetne in vsaj takrat nemogoče eventualnosti prišel do sklepa, ki se je v bistvu ujemal s slutnjami plemiča Kržana.

Desantič in nihče drugi je povzročitelj te eksplozije — tako je vedno in vedno pravil Kržanu notranji glas.

To je masčevanje vojvode Dall Ferro, je šepetal Jakob Zeno, ko je zapustil podrti stolp.

XXVII.

Proslaviše dužda mletačkoga Svitlom sabljom i desničom rukom.

Ljute rane zadadoše Turkom, vojujuči i bojak bijuči, Turke sikuč, krveu proljuči.

Junači so bili od starine.

Piratje 16. stoletja so bili v začetku večinoma sami Hrvatje in Srbi. Imenovali so jih uskoke, ker se je piratstvo razvilo posebno od tedaj, kar so Turki zavzeli Makedonijo in Albanijo, prodrli v Staro Srbijo in v Bosno ter pritiskali proti Hrvatski in Dalmaciji. Ljudstvo je bežalo pred Turki proti morju in pomnoževalo vrste tistih, ki so bili že odnekaj piratje, ali vsaj v zvezi s pirati.

Beneška republika je pirate rada zalagala z orožjem in strelivom ter jih sploh izdatno podpirala, ker so vodili nepretrgano vojno proti Turkom. Ščasoma je število piratov močno naraslo. Pridruževali so se jim vsakovrstni beguni iz Istre, s Kranjskega, iz Hrvatske in z Beneškega, posebno radi pa tudi Grki z grških otokov, tako da so bili piratje pred veliko vojno med Turčijo 1. 1570 in 1571 res velika roparska organizacija, ki je strohovala vse turške pokrajine, plenila turška obrežna mesta in zlasti veliko škodo delala Turkom z uničevanjem turških trgovskih ladij. Sultana Soliman in Selim sta mnogokrat zahtevala, naj beneška republika uniči pirate in končno so dali piratje zunanji povod, da je sultan Selim začel veliko vojno, ki se je končala s porazom beneške republike. Ta je bila primorana, odstopiti Turčiji veliki in bogati otok Ciper.

Poglavar piratov je bil kralj Gjačič. Že njegov oče je bil znamenit ropar in je v mladih letih povzročil na otoku Krku 1. 1480 malo revolucijo proti knezu Frankopanu. Ta revolucija je dala beneški republiki povod, da se je polastila otoka Krka. Frankopan se je moral naseliti v Benetkah, kjer je dobival na leto 1000 ecki-

nov pokojnine, Gjačiču pa je republika darovala novo močno jadrenico, s katero se je pridružil piratom. Stari Gjačič je imel troje sinov. Dva so ušli Turki in jih po groznem mučenju obesili, tretji sin pa je postal vsled svoje izredne hrabrosti in neusmiljenosti poglavar piratov. Imenovali so ga kralja, ker je bil kraljevskega ponaosa, ker je ljubil sijaj in razkošje, ker je kot absoluten vladar gosposloval piratom in ker je bil v vsakem boju prvi, ter so sovražniki trepetali pred njim.

Turške krone največji strahovalec, kakor imenuje beneški kronist tiste dobe kralja Gjačiča, je bil že precej v letih, ko ga je prevzel napuh, da se mu je zahotelo imenitnega stališča v človeški družbi. Z ogromnim imetjem, ki si ga je bil pridobil, si je nakupil šiirnih posestev na različnih grških otokih in od imenitne beneške rodovine Dandalov si je kupil otok Kasos ter bil njega "tiran", njega pravi, četudi ne od tedanjih držav priznani vladar. Vse Gjačičevo stremljenje je merilo na to, da bi mu beneška republika, kot vladarica vseh grških otokov priznala vojvodski naslov, a ker sam tega nikakor ni mogel doseči, zato se je polastil sinov vojvode Dall Ferro in za njih svobodo terjal, da se mora vojvodinja Asunta poročiti z njegovim sinom in da mu mora vojvoda izposlovati najvišje plemstvo. To je bilo zdaj upanje in stremljenje njegovega življenja. Še bolj pa upanje in stremljenje njegovega sina Ladislava, komaj dvajset let starega mladeniča, ki je bil vzgojen v samostanu beneških menihov v Aleksandriji in ki ga piratstvo ni kar nič veselilo, dasi je bil osebno hraber in podjeten, da celo drznejši, nego njegov oče. Ladislav je bil vzgojen kot sin velikega bogataša in ta vzgoja je napravila med njim in pirati globok prepad. Stari Gjačič, ki je bil zaverovan v svojega sina, se je dal iz lahke pregovorit, da si mora ustvariti svojemu premoženju primerno pozicijo. Sijaj in ugled v velikem svetu, vojvodsko dostojanstvo, sorodstvo z najimenitnejšimi rodovinami, to so bile stvari, ki so starega Gjačiča kmalu tako mikale, da je vse moči osredotočil, da jih doseže.

Ko je stari Gjačič v Benetkah prejel naznanilo, da se vojvoda Dall Ferro in Asunta udasta njegovim pogojem, je takoj odpisal ladjo, ki je nesla to vest njegovemu sinu, čakajočemu na bližnjem dalmatinskem otoku obvestila, in se ob istem času odpeljal iz Benetk.

Po večdnevni vožnji po morju sta se vojvoda Dall Ferro in Asunta pripeljala na otok Antikyra, ki so ga Benečani imenovali Cerigotto. Ta otok je bil že izza križarskih vojn last vojvodov Dall Ferro, ki so tukaj kraljevali v velikem krasnem gradu, čisto neodvisno, kakor pravi vladarji. Le enkrat je bil sovražnik zavzel ta otok in prestopil prag mogočnega gradu, to je bilo tedaj, ko so se piratje ponoči izkrcali na otoku, ko je kralj Gjačič z mečem v roki prisilil vojvodo Dall Ferro in Asunta, da sta prisegla na Najsvetejše, izpolniti v gotovem roku Gjačičeve pogoje, sicer zapadeta vojvodova sina osveti piratov.

Doma sva, Asunta, doma, je z veliko boleščjo zavzdihnil vojvoda, ko je z ladje stopil na breg svojega otoka. Še nikdar se ni tako težko vrnil na svoj dom kakor sedaj, ko je vedel, da izgubi hčer za vedno, da mora darovati svojo hčer, če hoče osvoboditi svoja sina.

Asunta ni odgovorila na očetov vzdih. Od trenutka, ko je bila odločena njena usoda, je bila vsa izpremenjena. Bila je hladna in malobesedna in je zatajevala svoje misli in svoja čuvstva tako, da jo je vojvoda smatral za popolnoma apatično, dočim je pod to navidezno mirnostjo tlel ogenj strasti.

Molče je poslušala Asunta dolgi pozdrav grajskega oskrbnika in molče je šla ob očetovi strani v grad. Zapazila je, da je bilo med ljudstvom, zbranim na obrežju, izredno mnogo tužcev, ki gotovo niso prišli v kupčijskih zadevah na otok, in slutila je, da so to Gjačičevi ljudje, ki pazijo, da vojvoda ne priredi njihovemu kralju in njega sinu kakogo presenečenja. A tudi to je ni vznemirilo. Vedela je, da so ti ljudje pravi junaki, četudi piratje, a ni je bilo strah. Njeni sklepi so bili storjeni.

(Dalje prihodnjč.)

NAJ VEČJE KONSUMNO DRUŠTVO NA SVETU.

Kar zadene obseg prometa je konsumno in produktivno društvo v Leeds, na Angleškem največje na svetu. Konsumno društvo v Vratislavu, naredi letnega prometa, vzlic temu da šteje 89.000 članov, samo 20 milijonov mark, med tem, ko je konsumno in produktivno društvo v Leeds v letu 1908 z 50.000 člani 33.228.640 mark prometa doseglo.

Društvo se je ustanovilo v času silne dragine kruha in moke, to je bilo v štiridesetletji pr. stoletja, v katerem času je angleško delavstvo grozno lakoto trpelo. Svoje poslovanje je društvo pričelo kot produktivna zveza. Neko število delavcev je leta 1847 ustanovilo zadrudni mlin, iz katere se je kasneje razvilo današnje društvo, ter ne producira samo moko temveč tudi obutev, pohištva, krtače, cinaste stvari, kruh, meso, konfeksijsko blago itd.

V mlino se vsako leto producira 150.000 vreč moke in 180.000 vreč drugih fabrikatov v skupni vrednosti 6 milijonov mark. Štiri lastne, po 100 ton močne ladje tvorijo žito iz Hull-a v mlin, kate-ri stoji ob vodni cesti Hull — Leeds. Najmodernejši mlin, izdelava vsko uro 15 ton. V tovarni za obutev je vpsojenih 175 oseb, kate-ri izdelajo vsaki teden 2100 parov obuče in 2000 parov pa popravijo.

Pekarna producira vsaki teden 20.000 hlebov kruha po 3 funte, 3000 ducatov paštet in peceva, 3000 funtov kakesa, 500 funtov paštet s svinino in veliko množino suhorja, sladkorije, kandis i. dr. V tovarni za srajce, se izdela vsak teden 800 komadov. V klavnici je vsaki teden za 90.000 mark prometa; porabi se na teden 120 govedi, 290 ovac in 150 prašičev ter izdela se 80 stotov klobas in 200 stotov masti. V zvezi s klavnico poseduje zadruga 90 akrov far- me za živinorejo. Šele februarja meseca 1908 ustanovljena parna pralnica doseže tedenskega prometa 3000 mark.

Kosumna in produktivna zadruga stori tudi veliko o oskrbi z premogom. Promet premoga znaša vsaki teden blizo 4000 ton. Razven 16 premogovnih skladišč ima zadruga premogovno brodarico ob Leeds in Liverpool-prekopu in ob Airci ter poseduje 21 ladij in 150 železnih voz za prevažanje premoga iz Yorkshire-premogovnikov. Vsem skupaj ima zadruga 245 skladišč, med temi 95 za kolonijalno blago, 79 za mesnato blago, 24 za manufakture, 19 za obutev, 7 za slaščično blago, 5 za ri- be in zelenjavo ter kakor reče- no skladišč za premog. Deleži za- drugarjev znašajo 16.758.340 mark; za odgojo je bilo leta 1908 potrošenih 31.200 mark. Vposle- nih je skupno 2196 oseb. Ako se premisli da je Leeds, tovarniško mesto z en milijon prebivalcev, tako se razvidi, da je več kot po- lovico vsega prebivalstva v za- drugi.

Iz tega se jasno vidi, kaj je slo- ga. Ali bi bilo mogoče med našimi rojaki tako velikansko in plo- donosno podjetje? To je vpraša- nje, na katero naj si vsak sam od- govori. Po našem mnenju še ni prišel čas za to med nami, in to zaradi tega, ko je preveč koristo- lovec med našim ubogim ljud- stvom. Ljudje se osprejajo rinejo, koji niti trohice poštenosti nima- jo da bi svojemu bratu dobro že- leli tem manje pa storili. Prokle- ta zavist! Ta je v našem bednem ljudstvu vkoreninjena; je pravi podedovani greh.

Da bi se že enkrat ljudstvo pre- dramilo ter pometalo na cesto vse koristolovce in potem pa še blage duše, ki pridejo "z dobrimi" na- sveti: "Vdovam nkar denarja dajati, piškavo barako to ja." Kam taki "velikodušni" nasveti merijo, nam pač ni treba razkla- dati. Pfuj!

Listnica upravnistva.

Cenjene naročnike prosimo, da bi v bodoče opustili vsako besedi- lo, kadar kaj v podporo listu dajo. Besedila so šestokrat takšna da jih za nobeno ceno ne priob- čimo, ker niso za nobeden dostoj- ni list; obilokrat nimajo taka besedi- la prav nobenega pomena in zopet v drugo nam pa toliko in še več prostora vzamejo, kot za kak- šen oglaš, toraj se ne more govo- riti o kakšni podpori.

Kdor hoče kaj darovati naj svoje ime in kraj, in pa koliko da- ruje, to bodemo hvaležno priob- čili, a drugega nič.

NE OZIRAJTE SE

na vpijoče oglase ki trdijo, da za polovico vrednostne cene prodajajo.

Mi tega ne storimo; marveč Vas vabimo da pridete in si ogledate blago. V zalogi imamo raznovrstne

obleke, slamnike, klobuke, srajce, ov- ratnike, spodnje obleke i t. d.

Oglejte si vzorce za moške obleke in

velikanska zaloga obutev.

STROGO UNIJSKA PRODAJALNA

J. J. DVORAK & Co.
UNION CLOTHIERS AND TAILORS
598-600 BLUE ISLAND AVE.

Izdelane za Vas

Obleke pomladanskega kroja. Oglejte si jih v razložnem oknu in v prodajalni. Posebni kroji, veliko veselje za mladenčce. Konservativni modeli za priletne moške, najlepšega in najnovej- šega kroja; vse obleke so prikladne ter vredne imenovane biti "Schwitznerjeve obleke".

Največja prodajalna oblek to stran glavnega mesta je

Schwitzner
CLOTHING CO.
577-579 BLUE ISLAND AVE.

Cunard, Ogrsko, Ameriška Linija

iz New Yorka v zredozemsko in adrijska pristanišča

V Reko čez Gibraltar, Neapolj in Trst

Slavonia, Pannonia, Novi MODERNO ZGRAJENI PARNIKI NA DVA VEJAKA
Od 10.000 do 13.000 ton

Posebno zgrajeni v to svrhu in bojo redno pluli na tej črti skoz celo po- letje in zimo; pridružila se bodeta še dva največja svetovna parnika CARO- NIA in CARMANIA. Obiščite naše zastopnike glede cen in izvanrednih ko- modnosti za med krovne potnike, — Za nadaljna pojasnila obrnite se na

CUNARD STEAMSHIP CO., LTD.,
F. G. Whiting, M'g'r Western Dept., S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts. Chicago, Ill., ali na lokalne agente vsepovsod.

Čemu pustiš od nevednih zobo- zdravnikov izdirati svoje, mo- goče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali sre- brom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 438.

Na novem prostoru V. Kobzina

594-596 Blue Island Av., Chicago

Slika predstavlja otročji voziček, trpežnega \$3.95 dela s streho samo

Se priporoča slav. občinstvu za obisk, ter jamči za točno in pošteno postrežbo

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se og- lasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove

najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., blizo 18. ul.,
CHICAGO, ILLINOIS

GLAVNI ODBOR S. N. P. JED.

in njegovo uradovanje.

Na spomin mi je prišel dogodek, ki sem ga doživel v mojih mladih letih, ko sem se obiskoval vsakdanjo šolo. Neki součeneec je bil zatočen v šoli pri g. župniku, da se ni dostojno obnašal, a g. župnik, ne da bi se prepiral o resnici, vzame leskovo in dečka pošteno naklesti. Ko to dečku nikakor ni ugajalo, si je hotel iskati zadoščenja in gre k g. nadučitelju ter mu pove, da je bil po nedolžnem tepen. Na to pravi g. nadučitelj: "Jaz verujem, da si ti nedolžen in da si priden učene; pa vseeno ti jaz svetujem, pojdi do g. župnika, poljubi mu roko in ga prosi za odpustanje! Tako ti bo dobri gospod vse odpustil!"

Ravnokar omenjena dogodoba se do pičice strinja z uradovanjem glavnega odbora S. N. P. J. napram društvu "Spoznanje" št. 72 S. N. P. J. Prijel sem "Glasilo" z dne 15. aprila t. l. in pričnem iskati nadjačo se, da bodem našel kakšno pojasnilo članom in društvam, zakaj da je društvo "Spoznanje" suspendirano in zakaj da je Frank Plazzotta izključen; a ves moj trud je bil zaman.

To me je privedlo do tega, da javno uprašam: Vi g. Krže, zakaj ne pojasnite, kaj je Vas in celi glavni odbor privedlo do tega, da ste društvo "Spoznanje" suspendirali in Frank Plazzotta izključili? Ali Vi g. Krže ne verujete, da dokler Vi tega ne pojasnite članom in društvam S. N. P. J., toliko časa Vas smatramo za največjega in nesramnega lopova, kar se jih nahaja v Zdr. državi med slovenskim narodom!

Pa naj cenjeni čitatelji presodijo, če ni to lopovski postopek napram nedolžnemu društvu "Spoznanje", ko ni ničesar **po-neverilo**, marveč svoje pravičeno stališče zastopalo. V glasilu z 15. marca t. l. je bilo naznanjeno, da je društvo suspendirano za 3 mesece, in pa da je Fr. Plazzotta izključen in sicer po sklepu gl. odbora S. N. P. J., toda zakaj in kako to, tega pa ni povedano. V zapisniku seje gl. odbora pa tudi ni ničesar o tem zapisanega, kar vse kaže, da je Krže sam izključil Plazzotta in suspendiral društvo "Spoznanje".

Vas, okoli glavnega urada, nekaj vrlo napredujoče S. N. P. J. vprašam: 1. Ali ste postopali po pravih napram društvu "Spoznanje"? 2. Kaj govorijo pravila v takem slučaju? 3. Ali imate pravico pravila prezirati ter samovoljno postopati in to ko so pravila dovolj jasna? Mislim, da ne! Pravila je potrdila konvencija, katere zastopniki jih še danes odobravajo; samo Vaši zviti možgani tega nočejo priznati. Dalje, Vi "kšaj" butelni, kako si pa Vi morate tolmačiti za "napad" na koga ono kritiko, ki jo je dalo društvo priobiti v "Glas Svobode"? Ali ni bila dotična kritika samo odgovor na Kržetovo skrajno nesramno in lopovski pismo, in katero je sledilo po povsem stvarni resoluciji od tukajšnjega društva "Spoznanje", katero je odposlalo na gl. urad Jednote v zadevi primankljaja jednotnega denarja?

In Vi "vsegamogočni" (?) gošpodje, kaj pa mislite, komu ste s suspendacijo društva storili kazen? Ali morebiti meni? Ne, ne, se motite! Jaz itak ne zaupam svojim trdo prisluženih centov takemu uradovanju, kakor je pri Vas. In ker imam še časa več kot 20 let za pristop k Jednoti, bodem počakal, ako ne bo do takrat desetkrat vrag vzel Vas in Jednoto, kar bo lahko mogoče pri takem gospodarstvu.

Pač ste storili krivico onim članom kojih pri zborovanju niti ni bilo, ko se je dotična kritika sklepala in pa onim, ki so se zanašali na Jednoto pa so postali prestari, da nemorejo v nobeno drugo društvo več pristopiti. Ravno sedaj imata dva člana dobiti bolniško podporo, koja nista bila pri seji takrat, ko se je sklepala povsem stvarna kritika.

Sram Vas bodi, ki tako skrajno postopate napram članom in društvam S. N. P. J.

V nekem pismu pravite Vi g. Krže, da odbor hoče narediti red, pa naj velja kar hoče. To je dobro, in očitno, da se ne zmenite, kaj ena ali druga stvar velja, samo da gre denar iz blagajne. Kaj ne g. Komarček, ko bo v blagajni denarja zmanjkalo, bode

pa povišali asessment, ako ga bodo hotli člani plačevati, ako pa ne, bode pa rekli: "No, pa pojdemo po r... k maši z Jednoto vred!"

Dalje pravite: "Odgovornost pa naj prevzamejo tisti, ki so društvo privedli do tega koraka". To društvo namerava storiti korake; ali kaj se hoče, ko vrana vrani še ni nikoli oči izključila. Vi ste storili krivico nekterim članom tukajšnjega društva, katera upije po maščevanju. Bodite uverjeni g. Krže, da pride čas, ko ga bode obetili; ker Vi ste tisti, ki ste društvo spravili na tako pot, da je mogoče da bode postaja 72 ostala brez članov, in potem pa temu društvu sledila še druga.

Akoravno je neki član izjavil, da ne spremeni svoje mnenje; no ja, saj ga osel tudi ne, ker njegov oče je bil tudi osel, in če mu gospodar naloži bunke na hrbet, jih voljno prenaša, in to zato ker je — osel.

Tukajšnje društvo se je pritožilo na porotni odbor in sicer po nasvetu g. Martin Štefančiča, predsednika porotnega odbora, katerega je dal dvema od društva odposlanima članoma, in ne dvomim, da ko bi društvo vedlo, da je g. Štefančič figuro, in da on sploh samostojno misliti nemore, gotovo bi se ne bilo posluževalo sredstev, katerih je on svetoval.

Po nasvetu g. Štefančiča, sem sklical izvanredno sejo in sklenila se je obtožba, katero sem poslal na predsednika porotnega odbora. — Tu naj omenim še to: Ko sta odposlanca vprašala, kaj on, Štefančič, misli o tem, je odgovoril, da veruje da društvo ni imelo slabega namena, a več pa ne reče, ker kakor bo obtožba, tako pa bode izid. Dne 10. aprila t. l. sem dobil pismo, ki se glasi:

"Fleming, Kansas, 8. marca 1909. Cenjeno društvu "Spoznanje" št. 72. — Jaz sem tajnika vprašal zakaj je Vaše društva suspendirano in naj pošle svoj zagovor, a on tega noče storiti, (??!) tako sem jaz primoran Vašo pritožbo poslati na nadzorni odbor, (!) ker on lahko vsacega iz gl. urada odstrani, (!) in on ima vso moč čez celi odbor. (!!!) Bratski pozdrav Martin Štefančič". (Op. ur. Mi smo že o tem pisali, da g. Štefančič, vé toliko o svojih dolžnostih, kot tisti ko ga na svetu ni. Gg. Štefančič, Miklavčič in Železnikar, so imeli vže zdavnaj v glavni urad priti ter g. Kržeta za ušesa pograbit in na cesto vreči. Gradiva je dovolj, da bi se morala preiskava vvesti in izid bi bil, da bi moral celi gl. odbor šila in kopita pobrati pa iti iz Jednote in ne samo iz urada; toda porotni odbor ne pozna svoje naloge. Nadzorni odbor pa nima s to zadevo prav nič opraviti. Sicer pa, nadzorni odbor, — kdo je to? Mi ga ne poznamo!)

Tako je g. Štefančič, Vi ste hotli pritožbo od društva zato, da ste dobili priložnost ravnodušno pristopiti razsodbo nadzornemu odboru! In to je bilo prijetno za Vas kaj ne? Kaj mislite, da ne bi samo društvo moglo poslati pritožbe na nadzorni odbor? Zakaj ste pa Vi svetovali, naj se pošle Vam? Ste li bili radovedni zmožnosti mojega pisanja, ali kaj?

Apelujem s tem, da naj porotni odbor prične samostojno misliti in prične delati kakor je postavljen. Ako tega ne stori, bodé komar pričel detetovo meso jesti, in ne samo kri piti. In ako se bode Jednota tako sukala, bode kmalu postala prava rešetarska zadruga. Slišal sem že večkrat, da Jednota ne bo propadla. Morabit, da res ne, toda denarja bode zmanjkalo v jednotni blagajni vsled vzornega gospodarstva.

Ako kak član oporeka zaradi nepravilnosti, takoj zaupijejo: "Ven s tako osebo, da ne bode nam vključevala; društvo pa suspendiraj za kazen, ako noče tako plesat, kakor mi živzgamo!" Nesramni hinavci, kaj mislite, da ste naredili s tem red, ko ste društvo "Spoznanje" suspendirali? Jamčim Vam, da ste Jednoto za več članov oškodovali, kakor jih je štel tukajšnje društvo. Tukajšnja naselbina vrlo napreduje; že sedaj je tukaj do 85 Slovencev in več je taci, ko so čakali, da ko Jednota na pravo pot pride, pristopijo k njej, toda pod

takimi okolnostmi — hm! —

Tukaj je dokaz, ko ste Vi g. Krže nazivali člane društva "Spoznanje" s kozli itd. Neka višja oseba v stari domovini, je svojemu kozlu zaupal vse ter ga pustil neki večer v svoji drevesnici. Ko gre drugo jutro pogledat, kaj kozel počne, vidi da je vsemu mlademu drevu vrhove odjedel in starejšemu pa vse lubje obelil ter drevesnico do malega uničil. Tedaj je dotičnik vskliknil: "Sedaj vidim, da sem gada gojil na svojih prsih, lopova sem prepozno spoznal!" Pozor, člani in društva, da ne bode tudi z Vami tako pri S. N. P. J. Ker g. Krže je pravi kozel v človeški podobli, kakor se je podpisal na pismo, ki ga je pisal društvu "Spoznanje".

Dne 14. aprila, sem dobil pismo; ko ga vzamem v roke, hm, sem si mislil, kaj mi je pa gosp. Sakser pisal? In ko pismo odprem in čitam prve vrstice, sem se kar za glavo prijel! Kaj vruga pa ima g. Sakser z Jednoto opraviti? Na to pa pogledam konec pisma in vidim podpis Louis Andolška, predsednik nadzornega odbora. (Op. ur. Ta gospod bi tudi bolje storil, ko bi "afne guncal", kot pa nadzornemu odboru predsedoval. Račune razni pregledovati, kot zajec miši loviti!) Sedaj sem si pa zopet mislil, da mora to biti malenkostna oseba, ko ji jednotni uradniki niti uradne papirje ne zaupajo, akoravno je Andolšek njih priliznjeneec; v nasprotjem sem si pa mislil, da g. Sakser, mora pa biti dober človek ko žrtvuje papir, da njegovi agenti pišejo na njih stvari tičoe se se Jednote.

Dotično pismo se glasi:

"Cleveland, O. Aprila 12. 1909. Društvu "Spoznanje" št. 72 Radley, Kansas. Čudno, zelo čudno se mi vidi, da Vas ni že kedo ukradel, ko ste tako prokleto "brihtni", in ko bi kedo to storil, bi imel enega primerne oslička". (!) Kar začetka Vašega pisma pravite, da je Vam predsednik porotnega odbora poslal pritožbo društva glede suspendacije s pripombo, da brez razgovora nemore ničesar ukreniti in da ni kompetenten taci zadev reševati. Jaz to prav rad verujem in to tembolj, ko vem kakšen "kšeft" da ima g. Štefančič. Da brez razgovora se ne da ukreniti ničesar, to je samo ob sebi umevno, a razgovarjati se pa času nima, ko se mu včasih pripeti kaka "mizerja", da si koruzni otrobi in pa vseni skupaj zmešajo ter jih potem "rešuje". Ali, stvar je ta, da g. Štefančič mora le take stvari reševati, za kar se sploh zaveda da je kompetenten — ali pa če je oplosh sposoben, kar pa itak ni — drugače naredi po svoji navadi, da zadeve tičoe se Jednote, ravnodušno prepusti v razsodbo g. Komarju ali pa njegovemu atašeju Petriču. (Op. ur. Kaj? Tako daleč je že prišlo!! No pa mogoče je že; saj g. Kaker tudi jednotne račune potrjuje. — In to Kaker!! Da si to zapomnite.) da oni sodijo po svoji vsega mogočnosti v lastnih zadevah!

Dalje pravite Vi g. Andolšek, da je z priobčenjem dotične zadeve, vsekako društvo zakrivilo pravo pot in da odbor je postopal po pravih. (!!) Kako pa si naj zopet to tolmačim, ko pravite "vsekako"? Tukaj ste se pa pokazali, da ničesar ne razumete, kakor da ste sedaj pred kratkim iz Sibirije prišli. Da so te stvari Vam popolnoma nejasne, je mogoče ali morda je pa kdo ukradel Vaše možgane in jih imel zaprte v skatlici tisti čas, ko je bila dotična kritika v javnosti. Sedaj si pa mislite v Vaši otročji nadutosti, da vsega mogočni glavni urad je že prav storil ter postopal po pravih.

Ali ste že pogledali v pravila, kaj govorijo v tem slučaju, o kojim si Vi mislite, da je društvo delalo krivico gl. uradu Jednote? Jaz to ponovno povdajam, da dotična kritika ni bila napad temveč obramba zaradi nedostojnega psovjanja društva in članov! In mogoče, da društvo ni suspendirano zaradi kritike, pač pa zaradi razsodbe o primankljaju in Klubučarja. Razumete?

Vidite g. Andolšek, da Vi s celim glavnim odborom prav lopovski postopate, ko pravila kršite napram društvam in članom. Le priznajte Vaše humbergarije in pričneite pravilno uradovati pa bode mir, drugače pa ne. (Op. ur. Je že prepozno, je preveč zavozeno!)

Dalje pravite: "Ker trdite, da v tem niste bili poučeni, bi bil moj nasvet, da se obrnite s prošnjo na glavni odbor, ter priznate krivdno, katero ste zagrešili z priobčenjem kritike, ter prosite da glavni odbor razveljavi suspendacijo po preteku enega meseca." (Op. ur. Bedak in njegov nasvet! Tedaj Kržetu in Comp. se naj roka poljubi za krivico prizadeto društvu "Spoznanje", ker je krivico ožigosalo. Poznamo g. Andolška, da je "cvet modrosti"! Jaz Vas uprašam g. Andolšek, kje ste pa Vi opazili, da je društvo trdilo, da ni poučeno v eni ali drugi stvari? V pritožbi ne, to vem gotovo. Bilo je omenjeno: "kar pa mi vedeli nismo, se pa nam v zlo šteti nemore"; kar pa društvo vedelo ni, je to: da ste "gentleman" nesramneži prve vrste, in da ste gospodje, katerim se mora uklanjati vse kar leze in gre, kar pa tukajšnje društvo za enkrat ni storilo in tudi dvomim, če bode kedaj, akoravno se nekaj klečeplazcev nahaja pri njem.

Sicer pa Vam Vaš dobrohoten nasvet vračam. V Chicagi je neki g. Krže, baje izvrsten rešetar, in kolikor Vas jaz poznam po Vašem pismu, se dokaj strinjata z značajem, in tako mislim, da bi se Vi v kratkem priučili rešeta izdelavati. Pojdite do njega in zaprosite ga, da tudi Vas pouči v izdelovanju rešet; Vam ne bo škodovalo. Le verujte meni, da pride čas, ko bode za gospodom Kržetom lahko optala rešeta ter pokazala Amerikancem svoj lesni produkt. To bo za vaji prijetno!

Koncem Vašega pisma Vi pravite: "Na prihodnji konvenciji se pa lahko pritožim, oziroma daste v presojo, ako se Vam je zgodila krivica." Tako, društvo naj prosi gl. odbor za odpustanje in prizna da je krivica pravična, ter naj prosi da se suspendacija razveljavi po preteku enega meseca. Ta je dobra! Konvenciji se naj prepusti presoja o zadevi, ktera je že poravnana! Kaj ste Vi vendar zaen velikanski "šmirjokl"! Vi bi radi društvo spravili na limanice, da bi na konvenciji iz dru-

(Dalje na 8. strani.)

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

DR. "PAIN-EXPELLER"
RICHTER'S

Najboljše sredstvo proti bolem, revmatizmu, ohromeli hrbtenici in enakim težavam je **DR. RICHTERJEV PAIN-EXPELLER.**

Bolečine ozdravi takoj, zmanjša vnetje in mehurje in olajša boleče dele. Drgnite se z njim zvečer in zjutraj; drgnite se dobro, da preide lek v kožo. Pomaga takoj pri raznih bolečinah, ter je najboljši lek za revmo, gih, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih, za zobobol in neuralgijo. Prodaja se v vseh lekarnah po 25 in 50c. Glejte na sidro pri steklenici — ono vam je zaščita.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St. NEW YORK.

Taštedilnik

z visoko polico, delan iz vlitiga železa z niklastimi okraski. Vreden \$30.00 Garrantiran za \$19.95 na lahko izplačilo po en dolar na teden

JOS. KRAL
417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

Na čepu vedno **PIVO** najbolje vrste

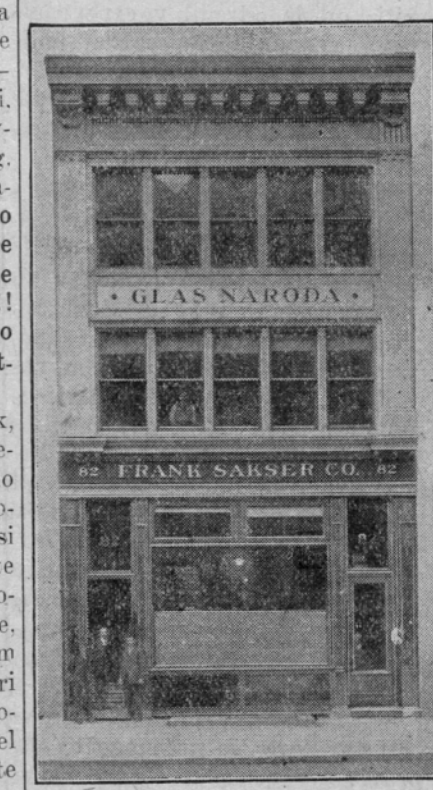
dobro vino in izvrstna žganja v gostilni **Narodne Dvorane**

585-587 S. Centre Ave. M. Šanjek & M. Hans, last.

Shajališče skoraj vseh hrvatskih in slovenskih društev.

Brezplačni prigrizek **Biljar** Unijske smodke

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Podružnica
6104 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, O.

Važno za rojake, ki nameravajo potovati v staro domovino z dobrimi in brzimi poštnimi parniki. Vsakdo naj si izbere enega izmed onih parnikov, kateri so označeni v listu pod naslovom "Kretanje parnikov" in naj nam pošlje \$5 are, ter objednem naznani ime parnika in dan odhoda, da mu moremo zagotoviti prostor. Vsakterit potnik naj si uredi potovanje tako, da pride en dan pred odhodom parnika v New York. Vsak potujoč rojak naj nam piše ali brzojavijo, kdaj pride v New York in na katero postajo; naš človek ga pride iskati in vse potrebno ukrene za prtljago ter ga odpelje na parnik, kakor nima potnik nobenih stroškov. Če kdo dospe v New York, ne da bi nam naznanil svojega prihoda, nam lahko iz postaje telefonira po številki **4687 Cortlandt** in takoj po obvestilu pošljemo našega človeka po Vas. Le na ta način se je rojakom, nezmožnim angleščine, mogoče izogniti raznih odurov in sleparjev ter nepotrebnih stroškov. Ne uročite nikomur niti centa predno niste v naši hiši, ktero vidite tu naslikano. To je zelo važno za potujoče rojake, ker dandanes preži na vseh postajah in ulicah po New Yorku obilo sleparjev in ljudi dvomljive vrednosti. Ako žrtvujete par centov za telefon, prihranite dolarje, ker zagotovo veste, kam pridete in Vas ne vlove postopači ali vozniki, ki veliko zahtevajo od Vas, a Vas še prodajo brezdušnim odurom, kateri splejejo ljudi navadno na slabe parnike. To je zelo važno in koristno.

Denarje pošiljamo na vse kraje sveta najhitreje in najceneje. Vsaka denarna pošiljatev po nas poslana pride v stari kraj v ro do 12 dneh; vse vsote izplačuje za nas k. k. poštna hranilnica. Nikdar se še ni čulo, da bi denarji ne prišli na določeno mesto, kar se dandanes tisočkrat čuje od drugih. Posredujemo denarne uloge ter jih nalagamo v zanesljive hranilnice ali posojilnice po 4 in 4½ odstotkov obresti. Vsak uložnik dobi izvirno hranilno knjižico. Obresti teko od dneva uloge. Izplačujemo uloge na hranilne knjižice in dajemo posojila na nje.

Ne prezreti! Imateli v staro domovino komu kako pooblastilo poslati, obrnite se na nas, mi vam ceno in brzo poštežemo, in pooblastila bodo pravilno narejena. Ako želi kateri vojak biti oproščen od orožnih vaj in preglednih zborov, (Kontrollversammlung) naj se obrne na nas in pošlje svojo vojaško knjižico, mi mu preskrbimo, da ne bo imel sitnosti, ko se domu vrne.

Avstrijski denar kupujemo in prodajamo po dnevnem kurzu. Ako potuje v staro domovino in ima večje svote denarja ali draft, isto lahko pri nas zmenjaš in kupiš ček za ljubljansko kreditno banko. Ta ti ček takoj izplača, nemore ti ga nihče vkrasti, ker njemu ne bo plačan. Imašli iz stare domovine kaj denarjev sem dobiti, piši svojcem, da vplačajo v Ljubljansko kreditno banko in mi potem izplačamo.

Ako si namenjen ženo, otroke, ali pa sorodnike, ter prijatelje v Ameriko vzeti, potrebuješ človeka, kateri jim vse zanesljivo preskrbi, zato obrni se zanesljivo na nas, ker bodeš najpoštenejše in najboljše postrežen. Mi zastopamo vse boljše parobrodne družbe in prodajamo vožnje listke po izvirnih cenah. Dajemo pojasnila brezplačno, podučimo rojake za potovanje in oskrbimo vse potrebno tako, da nimajo nobenih zaprek. Na naselniškem uradu (Ellis Island) služimo jim vedno v najboljšo pomoč.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
597 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni miselní list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.50

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
597 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznani poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

331

V slogi in združenju je moč.

Spisal M. V. Konda.

Ako premišljujemo, kako bi se dalo preustroiti in osvoboditi delavstvo, potem pridemo do sledečega zaključka: V slogi je moč, v združenju pa zmaga, in da dosežemo to, se moramo ekonomično skoz in skoz organizirati. Še le potem bomo zamogli treščiti kapitaliste ob tla in njih sistem žnjimi, ter se oprostiti mezdne sužnosti. Kapitalisti pa to tudi dobro vedo in upravlja radi tega nastavljajo delavstvu dandane vse mogoče in ne mogoče celo nesramne zapreke. Njih srčna in največja želja je, obdržati delavstvo razdvojen; ako je pa tudi organizirano, je to le na videz na vzduh, med tem ko se od znotraj medsebojno koljejo, za kar skrbijo kapitalisti in bodo skušali tudi v bodoče skrbeti. Ako si oglemo razne unije, najdemo pri nekaterih marsikaj, česar bi pri njih nismo bili; zato pa skrbijo pinkertoni, demuncijanti, z eno besedo kapitalistični slugi. Pred par tedni je delavska in politična organizacija Western Federation of Miners odslovila Andrew Olso- na, pred mesecem pa M. E. White- ja, kateri je pisatelju teh vrstic osebno znan, in kateri je bil že dalj časa pri Trinidad Miners U- niji v Coloradu, kot finančni taj- nik, in tudi drugači je zavzemal važna mesta, kot delegat h kon- vencijsi in kot nadzornik glavne organizacije.

Gori imenovana dva, namreč Olson in White, sta bila prava volkova v ovčji koži. Služila sta direktno kapitalu in zavratno iz- dajala delavstvo. Tedaj komu naj delavec potem še zaupa? — Dobi- la sta zaslužen brc in pečat Rfjalta sedaj krasi njih nesram- na čela. Pred par leti ko je izšla knjiga, "The Pinkerton Labor Spy", katero je izdala tverda Wilshire Book Co. v New Yorku, in v kateri popisuje med drugimi izdajalskimi Judeži, tudi nekega Predoviča, ki je svoječasno pod zloglasnem McParlandom v Crip- ple Creek in Victorju v Coloradu, kapitalističnim teroristom za ju- dežve groše izdajal slovenske de- lavce-trupine, — prokleta izdaj- ca! — in samo za to, ker so bili člani Western Federation of Mi- ners; trpeli so najgroznejše muke pod krvoločno Peabodyevo vlado, nad katero se je še kapitalistično časopisje, izven takrat tako ime- novane "Colorusije", zgražalo. Te vrste organiziranje so še ve- liko slabše, kot brez vsake organi- zacije; katera je le od zunaj, med tem, ko jo od znotraj upravljajo pravi pinkertoni.

Oglejmo si n. pr. sledeče dve organizacije, železniških vslužben- cev in premogarje, katerih člani si so dokaj v sorodstvu, in vendar se sovražijo med seboj, največja neumnost pa je ob času, kadar eni ali drugi štrajkajo. Ako štraj- kajo železniški vslužbeni, delajo premogari na prej, ter preskrblju- jejo družbe z premogom, dokler ne dobe stavekavkazov, z katerimi jih nadomestijo. Ako premogari štrajkajo, pa železniški delavci dovažajo stavekavkaze v rudokope na delo, njih skabski pridelek pa odvažajo na trg; tako delajo v priči družbam in sami sebi v po- bugo. Ni li tako postopanje ne- umno? In neumno sestavljene in popanjkavljive so vse delavske or- ganizacije v Ameriki. Najbolje sestavljena je pač Western Fe- deration of Miners; tudi s politiko se bavi; zato je pa najbolj prega- njana, ker kapitalist pač čuti, da ga tam najbolj čevlji žuli. Naj- slabje pa je organizirana Ameri- kan Federation of Labor, katere slabost se je pokazala pri zadnjih

jesenskih volitvah. Mr. Gompers večletni predsednik te organizaci- je, se do zadnje jeseni ni pustil v tiskati v volitve. Kako je pritiskal na republikansko konvencijo v Chicagi in, ko le ta ni hotela v svoj program vzeti odprave sod- nijskih prepovedi — inunctions — napram delavstvu, natepal je potem demokratsko stranko v De- ver, Coloradi. In da si sam repu- blikanec, zagnal se je z vso ener- gijo v boj z demokrati proti repu- blikancem, na katerem polju je tudi samratno propadel. Ruval je proti delavski politični stranki in Debsa pa v svojem žurnalu ne- sramno napadal, ko pa ga je Debs politikal na zagovor, stisnil je rep med noge in jo popihal, kot polit- cecuk.

Vso delavsko delovanje, v koli- kor se tiče strokovnih unij, so or- ganizirane na principih, da vleče vsak sebi, katerih slabosti se po- kažejo ob vsaki priliki.

Popolni poraz komercialnih te- legrafistov ob zadnjem štrajku pred enim letom, je naše kritike najlepši dokaz in bi mogel služiti v resen poduk. Ta stavka bi se zamogla v kratkem času z najlep- šimi uspehi doseči, da so nje de- lavci bili pravilno organizirani, to je na vzajemno-skupni, namesto na razdeljeni podlagi. Dokler ne bodo vsi delavci združeni v eni in- dustrijalni uniji, ter nastopali skupno, se ozirali na pritožbo ene- ga kot na družega, tako dolgo ne bodo napredovali. Do takrat pa se jih bo preganjalo, in nič jim ne bo pomagalo moledovanje pred kapi- talisti in njihovimi legislaturami, pred katerim odkrivajo svoje ra- ne.

Geslo vsake delavske organiza- cije bi moralo biti: eden za vse in vsi za jednega, kar pa pri današ- njih unijah ni tega; sprememba je potreba torej tudi tukaj.

Ob času volitev so delavci na- vadno prepuščeni sami sebi, radi česar postanejo žrtve na stavljeni- m pasti po kapitalistih in po iz- dajalcih lastnih členov. Amerika- nce pravi: "It is so very easy to keep the poor fools fighting each other." Za to skrbijo oni sami, ki se zadne čase ravnaajo popolnoma po Rimo-katoliških nazorih. To so suha dejstva, — katerih ne iz- briše ne Peter in ne Pavel, — po- niževalna, a vendar resnična.

Delavske voditelje, kateri se prodajajo kapitalističnim politi- čnim strankam, hvali meščansko časopisje in jih nazivlje konse- vativne in modre. Ni čuda, da so potem zopet in zopet izvojeni z povisano plačo, med tem, ko se pošlene ekonomično politične bo- ritelje, za njih emancipacije naj- grje napada in blati. Tako je bilo in je še danes, nikakor pa ne sme tako biti v bodoče. Delavstvo se zaveda, odpira oči in skuša, ako ne popraviti, kar se popraviti ne da, pa v bodoče bolj odprto gleda- ti in delati. Prihodnost pa bo tudi na tem polju pokazala, mora po- kazati odločne spremembe, preu- strojitve v organizacijah na eko- nomično-politični podlagi, ker le potem je njih obstoj trden. Sicer pa ne vemo, zakaj da se ravno u- nije v Ameriki tako boje politi- ke? Ako pogledamo po svetu vi- dimo razne delavske unije, kakor v Nemčiji, Belgiji, Avstraliji, No- vi Zelandiji itd. da se bavijo s po- litiko, katera jim donša nepre- cenljive vrednosti. V Nemčiji voli delavstvo skoraj izključno z so- cialdemokratsko stranko, od katere ima obratno največ dobička, med tem, ko je delavstvo v Avstraliji in Novi Zelandiji na krmilo, in pri- nas? Pri nas v Ameriki, kjer je tolika ogromna večina delavstva, pa nima ne lastne stranke niti no- če pripoznati in voliti socialistič- ne politične stranke, in uprav ra- di tega bojo razpadle ali pa se bo- do morale reorganizirati na eko- nomično-politični podlagi.

Rekli smo že, da je dokaj lahko držati delavce razdvojene, žalost- no, toda resnično je to, vzrok te- mu je delavstvo, izvemši sociali- ste, katero slepo drvi za nekteri- mi svojimi izdajalskimi voditelji, namesto da bi mislilo in delalo sa- mo za se.

Vzemimo si n. pr. zopet drugo unijo za pojasnilo. "United Mine Workers", katera je kot samo- stojna unija ena največjih v Zdr. državah. Katero se velikokrat v zgled postavlja, kot najbolj ime- nitno in napredno delavsko uni- jo, in tudi mi je ne bomo obsojali, vprašamo le: Kaj pa je s temi ta- ko imenovanimi "united miners" na volilni dan? So tudi razdvoje- ni, ali ne? Socialiste zopet izvza- memo. Razdeljeni so na republi-

kansko in demokratsko stranko, obe kapitalistične stranke. Ena izmed teh z pomočjo delavskih glasov, je zvoljena na krmilo, in kaj stori ona obratno za delavce, ki so jo izvolili? Ali jih ne pri- tisne še bolj ob zid na ljubav de- lodajalcem?! Le pogledimo ošab- nega Pennsylvanskega barona, po milosti božji Mr. Beara. Kako se obnaša proti delavcem pri konfe- rencah, kot kak bog. Pa ne samo to, delavci zajedno z kapitalistič- no stranko volijo tudi za vojake, kateri jih potem streljajo, ako se drznejo zahtevati, od lopova, ka- terega so volili zboljšanje svoje- ga suženjskega položaja, kakoršno je uprav po premogokopih v Pennsylvaniji. Ta žaloigra se po- navlja že leta in leta, sužnji pa se še do danes niso v toliko spame- tovali, da bi igro, katere žrtve so, razumeli. Kako dolgo bodo zamo- gli še tako vzdrževati, je odvisno od njih želodeca in njih želje? Ka- ko dolgo nameravajo služiti še kapitalistom za človeške tarče? Taki so vspehi, voliti kapitaliste, ter s tem podpirati njih zveržen sistem.

Dokler se delavci ne bo zavedal, da je suženj v kapitalističnih ve- riazah, toliko časa ne bo rešitve. Delavci se mora zavedati svojega položaja, se mora zavedati svojih spon, v katere je okovan po lastni krivdi. In ko bodo vse to sprevi- deli in zapopadel, se bo okovov o- tresel in takrat mu bo šelej zasi- jalo solnce svobode.

PAPEŽ IN ŽENSTVO.

Iz Rima se piše: Papež je spre- jel deputacijo žensk italijanske zveze katoliških žena; nagovoriv- ši jih: "Tisti, ki hočejo ženske z moškimi v vseh rečeh na eno in tisto pravno stališče postaviti, so v zmoti. Ako se bi ženske v agi- tacijsko javnega življenja potegni- le, tako bi bil to pogibelj družine in društvenega življa. Žena naj bo tovaršica možu, toda pripo- znati mora njegovo veljavnost, po- ljubezni oblaženo veljavnost, in nič drugega. Le malo bo žensk, katere imajo željo, da bi bile po- stavodajalke in ktere to željo go- jijo, se jih smatra prenapetkam."

Papeža Pia X. se je označilo kot kmetičkega župnika, kateri do sedaj ni na svetu veliko "šun- dra" delal. On se protivi kompro- misu katoliške cerkve z francosko republiko. On preklinja moder- nizmus, s katerim se je poskusilo katoliško religio v soglasje z mo- dernimi pogoji in občutki, spravi- ti; on je odredil v cerkvenem petju nazadnjaški preobrat in je ženske izključil iz cerkvenih ko- rov. Sedaj razglasi neko pronun- cijacijo napram "ženskemu pra- vu."

To je v popolnem soglasju s stališčem krščanske cerkve na- pram ženskam, to se reče, ne le krščanske, marveč z vseh v O- rientu nastalih religij. Preziran- je ženske in podreditev tiste mo- škí avtoriteti, je njim vsem na- vadno. Askesa (pobožno življen- je) prvotnega krščanstva je to še pootrilo. Ženska je v zmislu kr- ščanstva "nečisto stvarstvo." O- na je greh na svet prinesla, moža zapeljala in v nič pripravila. O- na je v najboljšem slučaju neko potrebno zlo, toda če le mogoče, bi se moralo isto prestati. Apo- stel Pavl. pravi stvarnik in koz- mopolit krščanstva, je ostal brez žene in je svetoval vernikom, naj takisto stori, če je mogoče. On pravi:

"Konečno, kdor se oženi, stori dobro, kdor se pa ne oženi, stori boljše."

Še veliko bolj odločni so bili nekteri cerkveni očetje. Sv. Ter- tullian je rekel: "Brezzakonstvo mora izvoljeno biti, tudi če se človeški rod uniči." Hyronim pravi: "Zakon je samo pregreha. Vse, kar se more storiti, je, da se jo opraviči in posvečuje." Orgi- nes pravi: "Zakon je nekaj ne- svetega in nečistega." Ker se pa moramo z dejstvom sprijazniti, da fantički in dekličke nočejo sa- mi ostati, tako se je nedotakljiva avtoriteta moških postavila. Sv. Pavl. pravi:

"Mož pa je ženske glava. — Kajti mož ni od ženske, marveč ženska je od moža. — In možki ni ustvarjen na ljubav ženske, temveč ženska na ljubav možke- ga. — Ali, kakor je občina (pr- votna verska zadruga, prvo kr- ščanstvo se je "občina" naziva- la. Op. ur.) Kristu podanik, tako tudi ženske svojim možkim, v

vseh stvareh. Žena pa naj se bo- ji moža."

Stališče žene napram možu, ka- koršno cerkev hoče imeti, je s tem jasno koliko mogoče poveda- no. Nč manje odločen je apostel z ozirom pravnega stališča v cer- kvi; on zapoveduje:

"Pustite Vaše žene v občini molčati; njim se ne sme pripusti- ti, da bi govorile, temveč so pod- ložne, kakor to tudi zakon vele- va. — Hočejo se pa kaj učiti, te- daj naj doma svoje može vpraša- jo. Ženskam slabo pristojno, med občino govoriti. — Ženski se ne sme dovoliti, da ona odreja ali podučuje, marveč da je ona "po- slušna, da služi in molči."

Vsako krivo razumenje je tu izključeno. Papež se postavlja na tisto stališče, povedal je tisto, sa- mo, kakor je dvajsetmu stoletju primernejše, v blažilnejšem izra- zu. Kar zadene "ekscentrične ženske", katere se nahajajo v a- meriški legislaturi, v šolskih sve- tih te dežele in na Angleškem, v deželnem zboru na Finskem, v občinskem svetu v Kodanju itd., tako bodo skoraj gotovo pustile kaj slišati o njih delovanju. Za- časno poprimo besedo urednik li- sta "Catholic Messenger" v New Yorku, ter pomiruje kot sledi:

"Jaz ne verujem, da bi se pa- pež mislil postaviti napram volil- ni pravici žensk. Ne on, niti cer- kev nista proti raztegu pravice žensk, dokler ne pridejo v proti- slovlje z izvršitvijo svojih pravih namenov; ne on in ne cerkev ne oporekata ženski volilne pravi- ce, v kolikor se ne prekorači go- tova meja. On govori o njenem postavodajalcu — najbrže on mi- sli, da bi jih on ne hotel v parla- mentu imeti."

Vsak bo videl, da se New yorški urednik trudi, da bi papeževe be- sede izbrisal. Tudi bi bilo nesmi- selno, papežu pripisovati, da je on za aktivno volilno pravico žensk in pa proti pasivni. Papež ni za vpriloge ne enemu, ne drugemu; on je za orientalsko-krščan- sko razumljenje stališča žene, ka- kor smo v zgorenjih citatih na- vedli.

To ne zadržuje, da se ne bi cer- kev s politično enakopravnost žensk sporazumela, kakor se je že v neštevilnih slučajih sporazume- la, kar je popred proklela. Ona še celo igrava žensko volilno pravico, kjer le more. Na primer, na Bavarskem, kjer imajo delav- ke volilno pravico v obrtnih so- diščih in v nekaterih mestih je du- hovstvo nji udane delavke in de- kle trumoma na volišče gnalo in nekterekrti socialdemokrate pre- magalo. Pomagaj, kar mora po- magati. — Na Bavarskem in v Belgiji bo ženskam najbrže vo- lilna pravica dana od klerikalne stranke, ako jih možki na cedilo pustijo. Bavarski vodja središča, duhovni svetnik Heim, je tega mačka že iz vreče izpustil.

Neovrženo dejstvo ostane, da krščanska vera in vse orientalske vere določajo ženskam nižjo sto- pinjo v družabnem življenju, in ako si podrejeno stališče polago- ma zboljšujejo, tako se to zgodi proti volji krščanstva in v toliki meri, kolikor njen upliv pada in ginjeva.

Šrambe v mestih in vaseh med dvema morjema, so natlačeno pol- ne s delavsko produkcijo, na mil- jone ljudi pa, koji so pridelali vse to v potu svojega obraza, pa gla- dujejo.

Kadar so šrambe polne, pošle se delavstvo s praznim želodcem na počitnice. Ko pa se šrambe spaznejo, se sprejme delavstvo zopet v delo s znižano plačo.

In hitreje, ko delavstvo zopet napolni te šrambe tem prej gre zopet na počitnice. Slavna civili- zacija! Kapitalistične obljube od zadnje jeseni se nam delavcem splohjujejo v polni meri. Dela se po dva do tri dni v tednu, s zni- žano plačo, velikaška armada pa jih je brez vsakega dela. Sestra- dani čakajo, da prevzamejo mesta štrajkarjev.

Zakaj, vse oči kapitalistov so obrnjene na štrajkujoče klobočar- je, ker, ako padležejo ti, pritisnili bodo kapitalisti na ostale unije in unijskega znaka ne bo več, unije pa bodo brez pomena in brez mo- čí. To je vzrok, da se organizirano delavstvo vsih strok zaveda, ter hiti pomagat stavkarjočim klobo- čarjem.

Slovenska Narodna Podporna Zveza

Chicago,

Illinois.

Vstanovljena dne 1. septembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 937 Blue Island Ave.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave.
JOHN VERŠČAJ, blagajnik; 1411 Clarence Ave., OAK PARK ILLINOIS

NADZORNIKI:

JOSIP VRŠČAJ, MAR. V. KONDA, ALOJS SKUBIC.
Zdravnik: B. J. DVORSKY, 55 Fisk Str.

Vsi v Chicagi, Illinois.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Josip Ivanšek, 1517, S. 43rd Ave. Chicago, Ill.

Slovensko Pevsko Društvo "Domovina" v New Yorku,

Vas vabi v nedeljo 16. Maja 1909 k svojemu ustanovnemu koncertu s plesom!

Koncertni vspeori:

- 1.) "Jadransko morje". — (Anton Hajdrih) poje moški zbor "Domovine".
- 2.) "Zarki jutranje zarje". (Dragutin Hruza) udarja tamburaški zbor "Ilirije".
- 3.) "Luna sije". (Anton Hajdrih) quartet, pojejo gospod- je Filack, Zlatič, Vogrič, Adamič.
- 4.) "Pomladni glasi", igrata v duetu na glasovir gospica Mi- mi Rems in gospod J. Rems ml.
- 5.) "Ujetega ptica tožba" (Simon Gregorčič, ugalsil Jakob Aljaž), poje mešan zbor "Domovine".
- 6.) "Vražji bas", quartet, pojejo gospodje Filack, Zevnik, Barbič, Adamič.
- 7.) "Mladi vojaki" (Viktor Parma) udarja tamburaški zbor "Ilirije".
- 8.) "Crnogorac Crnogorki" (Ivan pl. Zaje) poje moški zbor "Domovine".
- 9.) Ples! —

Koncert se vrši v 'Arlington' dvorani, 23 St. Marks Pl. (8. ce- sta med 2. in 3. Ave.), New York City.

Med posumnimi koncertnimi točkami in za ples igra izvrstna češka godba!

Vstopnina je 50c z garderobo vred. Otroci so vstopnine prosti! Ker je koncert na nedeljo in moramo v pondeljek vsi na svoje vsakdanje delo, je pričetek koncerta že ob 7 uri zvečer, vsled če- sar se rojaki vljudno prosijo, da pridejo točno h koncertu!

Cist dohodek koncerta je namenjen društveni blagajni in v nabavo prepotrebnege pevskega gradiva!

Rojaki! Pokažite, da ljubite slovensko pesem in pridite vsi, "Domovina" Vas že v naprej iskreno pozdravlja!

P. S. Pri koncertu sodeluje posestrima Ilirija. Pevske točke vodi gospod Ivan Adamič.

ODBOR.

Vabilo k velikemu spomladanskemu koncertu

S PREDSTAVO

katero priredi

Pev. Društvo Slovan

v nedeljo, 9. maja
1909, v So. Chicagi

v Medoshovi Dvorani, 9483-85 Ewing Avenue
vogal 95. ul.

Začetek ob 6:36 uri zvečer.

Vstopnina 25c

Za mnogo vdeležbo vabi ODBOR.

Yondorf Bros

DVE VE-
LIKE
PRODA-
JALNE

NA BLUE ISLAND AVE.
VOGAL 14. CESTA

NA NORTH AVENUE
VOGAL LARRABEE ST.

Terpežne obleke po zmernih cenah, hitra
poštena in zanesljiva postrežba.

Možke obleke in površniki

po

\$12.50, \$15.00, \$18.00,
\$20.00 in \$25.00.

Popolna zaloga oblek
za dečke

po

\$2.95, \$3.95, \$4.95
do \$6.45.

Najboljše klobuke po \$2.00 v Chicagi prodajamo
mi, kakor tudi tako imenovane zajčake [Stetson
klobuke.]

Slovanska Delavska Podporna Zveza

v Conemaugh

Vstanovljena dne

Pennsylvania.

16. avgusta 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, R. F. D. No 1, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: IVAN BREZOVEC, " "
 Glavni tajnik: IVAN PAJK, P. O. Box 328 " "
 Pomožni tajnik: JOSIP DREMELJ, " "
 Blagajnik: IVAN KUKOVICA, P. O. Box 435 " "
 Nadzorniki: Predsednik: FRANK ŠEGA, Box 406 " "
 II. nadzornik: JOSIP CULJAK, " "
 III. " IVAN GLAVIČ, " "
 Forotni odbor: Predsed.: MICHAEL AMERŠEK, 824 Park Ave, Johnstown, Pa
 II. odbornik: IVAN SPENDAL, Conemaugh, Pa
 III. " MARTIN PETRIČ, " "
 Zapisnikar: FRANK PAVLOVČIČ, " "
 Vrhovni zdravnik: J. M. FERREL, " "
 Vsa pisma in vprašanja za poslašanja naj se blagovolijo pošiljati na gl. tajnika IVAN PAJK, Box 328 Conemaugh, Pa.

Charter

of Slovanska Delavska Podporna Zveza

To the Honorable Francis J. O'Connor, President Judge of the Court of Common Pleas of Cambria County, Pennsylvania.

In compliance with the requirements of the Act of the General Assembly of the Commonwealth of Pennsylvania, entitled "An Act to provide for the incorporation and regulation of certain corporations" approved April 29th, 1874, and the supplements thereto, the undersigned, not less than three of whom are citizens of Pennsylvania, having associated themselves together for the purpose hereinafter specified, and desiring that they may by duly incorporated, according to law, do hereby certify:

I. The name of the intended corporation is "Slovanska Delavska Podporna Zveza" (Slavonic Workingmen Benefit Union).

II. The purpose for which the said corporation is formed is for the accumulation of a fund by the payment of weekly or monthly dues and assessments for the purpose of paying sick and death benefits and funeral expenses of the members of said corporation and their families.

III. The business of the corporation is to be transacted in the Borough of East Conemaugh, Cambria County, Pennsylvania.

IV. The corporation is to exist perpetually.

V. The said corporation shall have no capital stock.

VI. The names and residences of the subscribers are as follows:

John Telban, East Conemaugh, Pa.
 John Spendal, East Conemaugh, Pa.
 Anton Strazisar, East Conemaugh, Pa.
 Michael Rovanssek, East Conemaugh, Pa.
 John Pike, East Conemaugh, Pa.

VII. The number of the Directors is fixed at five, and the names and residences of those are chosen Directors for the first year are as follows:

John Telban, East Conemaugh, Pa.
 John Spendal, East Conemaugh, Pa.
 Anton Strazisar, East Conemaugh, Pa.
 Michael Rovanssek, East Conemaugh, Pa.
 John Pike, East Conemaugh, Pa.

Witness our hands and seals this 22nd day of March A. D. 1909.

John Telban (SEAL)
 John Spendal (SEAL)
 Anton Strazisar (SEAL)
 Mihael Rovanssek (SEAL)
 John Pike (SEAL)

State of Pennsylvania, :
 County of Cambria, : SS:

Before me, the subscriber, a Notary Public, in and for said county, personally appeared John Telban, John Spendal and Anton Strazisar three of the subscribers to the foregoing certificate of incorporation of the Slovanska Delavska Podporna Zveza, and in due form of law acknowledged the same to be their act and deed.

WITNESS my hand and Notarial seal this twenty second day of March, A. D., 1909.

Alex N. Hart,
 Notary Public, Johnstown, Pa.

State of Pennsylvania, County of Cambria, SS:

Before me the subscriber a notary public in and for said county and state personally came John Pike one of the incorporators of the above association who being duly sworn according to law deposes and says that the facts set forth in the foregoing application are true and correct; that at least three of said subscribers are citizens of this Commonwealth and that the said application is made for the purpose therein stated and not for the purpose of evading the liquor laws of this Commonwealth.

John Pike
 Sworn to and subscribed before me this 22nd day of March 1909.

Alex N. Hart,
 Notary Public, Johnstown, Pa.

Com. expires Feb. 1, 1911.
 IN THE COURT OF COMMON PLEAS OF CAMBRIA COUNTY, PENNSYLVANIA.

In the matter of the incorporation of the "Slovanska Delavska Podporna Zveza".

CHARTER NOTICE — Notice is hereby given that an application will be made to the court of common pleas of Cambria county on Tuesday the twentieth day of April, 1909, at 10 o'clock a. m., under the Act of Assembly to provide for the incorporation and regulation of certain corporations, approved April 29, 1874, and its supplements by John Telban, John Spendal, Anton Strazisar, Michael Rovanssek and John Pike for the charter of an intended corporation to be called "Slovanska Delavska Podporna Zveza", the character and object of which is the accumulation of a fund by the payment of weekly or monthly dues and assessments for the purpose of paying sick and death benefits and funeral expenses of the members of said corporation and their families, and for this purpose to have, possess and enjoy all the rights, benefits and privileges conferred by the said Act of Assembly and its supplements, said charter being now on file in the prothonotary's office. March 24, 1909. Harry Doerr, Solicitor.

Charter Notice.

Notice is hereby given that an application will be made to the court of common pleas of Cambria county on Tuesday, the twentieth day of April, 1909, at 10 o'clock a. m., under the Act of Assembly to provide for the incorporation and regulation of certain corporation, approved April 29, 1874, and its supplements

by John Telban, John Spendal, Anton Strazisar, Michael Rovanssek and John Pike for the charter of an intended corporation to be called "Slovanska Delavska Podporna Zveza", the character and object of which is the accumulation of a fund by the payment of weekly or monthly dues and assessments for the purpose of paying sick and death benefits and funeral expenses of the members of said corporation and their families, and for this purpose to have, possess and enjoy all the rights, benefits and privileges conferred by the said Act of Assembly and its supplements, said charter being now on file in the Prothonotary's office. March 24, 1909. Harry Doerr, Solicitor.

State of Pennsylvania, County of Cambria, SS:

John Pike being duly sworn according to law deposes and says that he is one of the incorporators of the abovementioned corporation and that a notice of which the above are copies was published in the Johnstown Democrat and in the Cambria Freeman, both newspapers of general circulation, printed and published in the county of Cambridge, as follows: In the Johnstown Democrat on March 24, and 31, April 7th, 1909, and in the Cambria Freeman on March 26, 1909, and April 2 and 9, 1909.

John Pike.

Sworn to and subscribed before me this 9th day of April 1909. Alex N. Hart,

Com. expires Feb. 1, 1911.

IN THE COURT OF COMMON PLEAS OF CAMBRIA COUNTY. No. Term. 1909.

In the Matter of the Incorporation of the "Slovanska Delavska Podporna Zveza".

And now, April 20, A. D. 1909, the within certificate of incorporation having been filed in the Office of the Prothonotary of said court since March 23, A. D., 1909, and it appearing that publication was made in the Cambria Freeman, a news paper of general circulation in Cambria County, on March 26, April 2 and 9, 1909, and also in the Johnstown Democrat a news paper of general circulation in Cambria County on the March 24 and 31, and April 7th, 1909, and has been published once a week in both of said papers since that time, as appears by entry therein and due proof of said publication having been made therewith, presented to me, I do hereby certify that I have perused and examined said instrument and find the same to be in proper form and within the purposes named in the first class of corporations specified in Section 2 of the Corporation Act of April 29th, 1874, and that the said purposes are lawful and not injurious to the community.

It is therefore ordered and decreed that the said Charter be approved and upon the recording of the said charter and its endorsements and this order in the Office of the Recorder of Deeds in and for the County of Cambria which is now hereby ordered, the subscribers thereto and their associates and successors shall thenceforth be a corporation for the purposes and upon the terms and under the name therein stated.

(Signed).

Attest: S. S. Kinkead, Prothonotary.

Commonwealth of Pennsylvania, County of Cambria, SS:

Recorded on this 22nd day of April, A. D., 1909, in the Recorder's office of said County in Misc. Record Book Vol. 13 Page 139. Given under my hand and seal of the said office the day and year aforesaid.

Arthur Griffith, Recorder.

(SEAL)

NAZNANILO:

Cenjenim društvam spadajočim k Slovanski Delavski Podporni Zvezi v Conemaugh, Pa., ter vsem cenjenim rojakom, koji se zanimajo za našo delavsko organizacijo danes z veseljem naznanjam, da je naša Slovanska Delavska Podporna Zveza, sedež v Conemaugh, Pa., pravilno incorporirana in ob jednem tudi chartirana, dne 22. Aprila 1909 v Court of Common Pleas Cambria County, Pa. Kot priče iste so sledeči sobratje naše S. D. P. Z. Ivan Spendal, Ivan Telban, Anton Etražisar, Mihael Rovanssek in Ivan Pajk (Pike).

S tem naznanjam na več vprašanj cenjenim rojakom širom Amerike, da S. D. P. Zveza, sedež v Conemaugh, Pa., ni v nikakoršni zvezi z nobeno organizacijo, in da je popolnoma nepristranska in neodvisna od vseh drugih podpornih organizacij, ter da se ne vtiha v nikakoršne boje in ne v sovražstvo, kajti mi upamo, da bomo po tej poti korakali koje smo si pri ustanovitvi iste zažrtali, kar se pa že do sedaj pokazalo, da je najboljša. Toliko v pojasnilo onim, koji so po tem povpraševali.

Charterje bomo razpošiljali vsem društvam spadajočim k S. D. P. Z. v najkrajšem času, toraj prosimo malo potrpljenja, da se iste izgotovi.

Končam z krepkim bratskim pozdravom ter priporočam našo vro delavsko organizacijo vsem zavednim Slovincem ter tudi Slovanom, da se jo oklenemo krepko, zalivamo pridno, sad pa bode pokazal, da naše delo ni bilo brezuspešno pač pa obrodilo dovolj sadu.

Vam udani

Ivan Pajk, glavni tajnik,
 L. Box 328 Conemaugh, Pa.

Listnica uredništva.

Kritikarju v Cleveland, Ohio. Kaj mislite z Vašo kritiko? Ne bodite tako smešni. Ako bi to budalost priobčili, bi se nam pač vsi smejali. Ni Vam treba misliti, da je "Glas Svobode" kakšna flika, da bo prinašala take prismodarije v javnost; pišite kaj stvarnega, potem ja. Taki vsebini bi se staro in mlado smejalo, in pa kdo Vam je to skupaj "sklanfal"? Kaj taci ga si nismo nadjali od Vas. Zapišite si, da kdor ne zna svobodno misliti, se nemore za svobodo boriti. "Glas Svobode" je svobodomiseln list in se bori za pravično stvar; njegovi predali so edino za resne in pravične stvari, v korist slovenskemu delavstvu v Ameriki, ne pa za budalost. Želim Vam, da bi Vas srečala ze enkrat pamet. Pa brez zamere, naše besede so resnične.

G. G. Cleveland, O. Radi Vam verujemo, da ste prizadeti, toda verjemite, da drugače nam ni za priobčiti, kakor je poročalo. Imate pa podpis poročevalca, tedaj kaj hočete od nas? Mi povemo resnico, lagali ali zavijali nismo še nikoli in tudi nikoli ne bomo.

Priznate da se list "Glas Svobode" lepo razširja v Clevelandu; to vemo sami in smo veseli ondotnih rojakov, ko so se začeli probujati in zavedati. Kaj nam tisto, če se jih en par ta zrelih odpove listu, resnica pa le ostane pribita, da ravno tisti list izmaknejo kjer ga le morejo da ga hlavno prečitajo. Ako pa eden list odpove, se jih pa pet drugih narochi, to pove vse.

Zapomnite si, da vsaka lopovščina traja le do gotove meje, potem pa sramotno pogine; kdor pa je kriv, da v blato stopi, naj si potem sam čevlje snaži, mi jih ne bomo. Mi gremo našo pot dalje do popolne zmage, te smo si sigurni. Razkrinkali bomo vse zaporedoma in s K. je samo začetek; pridejo pa še drugi tiči na vrsto, kojim se za sedaj še ne sanja, da imamo gradivo v rokah. Naš mlin polagoma mele, a toliko vstrajnejše in gotovješe. Da ste nam zdravi!

Cenjenim dopisovalcom na znanje, da smo vse do sedaj dopisovane dobise sprejeli, ter jih priobčimo zaporedoma po prostoru. — Zdravi!

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
 VOZIJO iz AVSTRO-
 OGERSKE v NEW
 YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Mar. Washington 8. maja 1909 | Alice.....2. junija 1909
 Argentina.....19. maja 1909 | Laura.....5. junija 1909

"Laura in "Alice" sta nova parnika na dva vijaka. "Francesca" in "Sofie Hohenberg" sta ravnokar zapustila ladjedelnico ter sta naj-novejša in jako elegantno opremljena.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo-TRST, za Ogrsko-REKA. Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,

GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

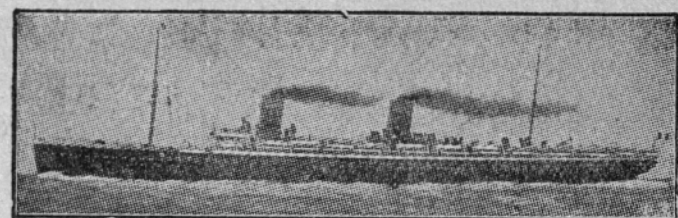
2 Washington St.,

New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
 FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
 A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

ROJAKI:

Kedo Vam zamore v slučaju bolezni šeno popolnoma ozdravil? Nikdar kaki Medical Institut, kateri se skriva za imenom že pred več leti umrlega zdravnika, ter Vam ponuja ničvredne zdravniške knjige, samo da iz Vas izmamijo čim več denarja, temuč samo izkušeni in vestni zdravnik, kateremu z mirno vestjo lahko zaupate svojo bolezen v zdravljenje in to je jedino samo naš zdravnik

Dr. J. E. THOMPSON

GLAVNI ZDRAVNIK IN RAVNATELJ SLOVEN. ZDRAVIŠČA V NEW YORKU

Dr. Thompson je na zboru od več stotin zdravnikov dokazal, da lahko bolnika ozdravi, brez da ga osebno pregleda; njemu zadostuje natančni opis bolezni v pismu, ako-pram je bolnik od njega še tako oddaljen. Njegova izkušnost v zdravljenju Vam GARANTIRA, da Vas zamore ozdraviti in ako bolehat naj si bode na kateri koli akutni, kronični, zunanji, ali notranji bolezni, kakor tudi kateri koli moški, ali ženski spolni tajni bolezni.

ZDRAVLJENJE VSEH SPOLNIH BOLEZNIJ OSTANE STROGO TAJNO

Dr. Thompson Vam jamči za popolno ozdravljenje sledečih bolezni:

Revmatizem; vse akutne in kronične bolezni želodca, srca, ušes, ledic, prs, jeter, mehurja; nervoznost; vse živčne bolezni; neuralgijo; kilo, ali bruha; zlato žilo; božjast; vode-nico; posledice onanije; triper; sanker; sifilis; impotenco in polucijo; vse ženske spolne bolezni; neredno mesečno čiščenje belih tok; padanje maternice; neplodovitost vse kožne bolezni: srbečino, lišaje, hraste, rane, mazule po obraza i. t. d.

Zakaj zdravi Dr. Thompson z takim uspehom? Ker ne izlaga denarja za ničvredne zdravniške knjige, temuč samo za najboljša in najuspešnejša zdravila.

Ako ste torej bolni, ali ako Vas drugi zdravnik niso mogli ozdraviti, in Vam je zdravniška pomoč neobhodno potrebna, ter ako želite v kratkem in to popolnoma ozdravit, tedaj se pod nikakim pogojem ne obračajte na kake ničvredne Medical Institute, marveč poverite samo izkušnemu zdravniku svojo bolezen v zdravljenje, za to natanko in obširno opišite svojo bolezen, kako je ista nastopila in se razvijala, ter pismo na to pošljite edino le na:

Slovensko Zdravišče

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th St., New York, N. Y.

Uradne ure so: Ob delavnikih od 10 do 12 in od 1 do 5 ure popoldne. V nedeljo in praznikih od 11 ure do 1 ure popoldne.

POZOR: Slovensko Zdravišče v New Yorku proslavlja to leto desetletnico svojega obstanka in ob tej priliki bodo glavni Dr. J. E. Thompson podarili lep spomin v dar, ter bode med rojake porazdelili 10.000 krasnih srebrnih užigalnikov. Vsaki rojak, kateri pošlje nekoliko za poštno potrebnih znakov (stempsov), dobi takoj ta krasen dar in to brezplačno. Pišite takoj dane in pisma naslavljajte na:

Slovensko Zdravišče, 342 W. 27. St., New York

WELKY'S

Restavracija in gostilna,

552 Blue Island Ave.

CHICAGO

vogal Loomis in 18. cest. Telefon Canal 1458

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode"!

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

ED. SIHRA,

izdelovalec finih Havana in domačih smodk. Tudi prodajam vse vrste tobak na debelo in drobno. 612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

SALOON

z lepo urejenim kegliščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča. ANTON MLADIČ, 937 Blue Island Ave. Chicago. Ul.

Iz slovanskih krajev

Schmarotzer-Nation, to je naj-novejša psovka, s katero kazinski politiki psujejo slovenski narod, ki jih rabi in masti.

Obesil se je pri Sv. Antonu v Slov. Goricah viničar Damiš. Bil je jako — "pobožen".

Bosanska deputacija je došla v Petrograd, kjer prireja v vseh slovanskih društvih predavanja. Deputacija hoče ruske kroge prepričati, da aneksija Bosne in Hercegovine ni le velika škoda za Srbijo, marveč tudi hud udarec za Rusijo in Anglijo, ker se s tem Nemčija ojači.

Slovenska penzija v Opatiji. — Vdova zdravnik dr. Hinka Šukljeja je v Opatiji v vili "Mary" otvorila penzijo, ki jo slovanskim obiskovalcem Opatije prav toplo priporočamo. Vila "Mary" je dve minuti od Slatine in isto tako daleč od postaje električne cestne železnice.

Ponemčevanje Opatije napreduje. V tamošnje nemško šole zahaja sedaj že preko 240 otrok. Šola se razširi v kratkem v šest-razrednico in na to v meščansko šolo. Opatijski Nemci so dali za nemško šolstvo doslej 40.000 K. Poglavitna pomoč pa prihaja od vlade in od nemškega Schulvereina, ki je prav sedaj globoko segel v žep prevzemši stroške za razširjavo šole. — Tako toži vse slovensko in hrvatsko časopisje.

Štrajk delavcev v c. kr. smodnišnici v Kamniku. Vsi delavci so začeli stavkati v kamniški smodnišnici, ker je zahteval vodja smodnišnice, da morajo začeti delati za isto plačo mesto ob 37. uri zjutraj, kakor doslej, že ob 6. uri zjutraj.

Sledove ponarejalcev denarja so našli v Beljaku pri popravljanju podstrešja neke hiše na Celovški cesti. V Velikem zaboju so našli precejšnje kosove cinka in raznih spojin ter model za vlivanje petkronskih novcev. Oblika novcev je bila izvrstno ponarejena, manjkalo ji je samo obrobni vtisov. V podstrešju so stanovali za časa gradbe železnice tuji delavci, kateri so najbrž denar ponarejali in ga tudi srečno odnesli.

Vinska trta je na Dolenjskem letos prav povoljno prezimila, ker je jeseni dobro zlesnala in ni bilo pozebe. Glavno delo v vinogradih je po večini že dokončano. Če ne bo spomladnega mraza, ki bi pokončal mlado zelenje, je pričakovati dobre vinske letine. Na Dolenjskem imajo ljudje še obilo prav dobrega vina po nizki ceni na prodaj; žal, da se oglašajo le poredkoma vinski kupec.

Železniška nesreča na samoborski progi. Kjer se zblizata samoborska proga in proga južne železnice ne daleč od postaje Podused je srečal zagorjanski vlak kakih 10 delavcev, ki so se vračali po progi v bližnjo cementno tovarno. Umaknivi se vlak so stopili na samoborsko progo, po kateri je pa v istem času pridrel samoborski vlak in zavozil med nje, ker jih je vsled teme prepozno opazil in ni mogel več ustaviti. Stroj je zgrabil 2 delavca ter odtrgal enemu glavo, drugega pa razmesaril, da je v kratkem v groznih bolečinah umrl.

Novo odkritje v svetovnoznani Postojnski jami. — Več udov jamske komisije je šlo v namen raziskovanja in dosedaj še neznan del "Nadvojvoda Ivanove jame". Ta stranski del Postojnske jame, ki je 1600 m dolg, je poln najlepših kapnikov in se bode umetnim potom v kratkem otvoril širšemu občinstvu. Med večurno ekspedicijo in po prestalih nešteti nevarnostih, se je hrabrim raziskovalcem posrečilo odkriti celo vrsto bajnih in znatno dolgih stranskih in navpičnih hodnikov. Pripravljajo se še nadaljna odkritja.

Morilec Sciczinski je pred porotniki v Lvovu umor pripoznal, vendar izjavil, da se ne čuti krivega. Usoda je namreč hotela, da je ravno on umoril strupenega sovražnika svojega naroda, katerega bi bil vsak drugi, ki bi poznal tolike razmere. Porotnikom pa je rekel: Na vas ne stavim nikakih prošelj ali zahtev. O pravičnosti pri tej obravnavi se splošno ne more govoriti. Porotniki s sodniki v svoji lastni zadevi me morate in bodete obsodili, ker sem vam ubil Vašega političnega vodjo ter mojega in celokupnega naroda smrtnega sovražnika. —

Končal sem in nimam več povedati.

Nečuvno madžarsko nasilje. Rumunski občini Koštelj in Hosozuszo v temešvarski županiji sta vložili svoje gotovine v rumunsko hranilnico "Lucefarul" v Verseu. Minister grof Andrássy pa je ukazal občinama, da morata svoje vložke dvigniti in jih naložiti v kaki madžarski banki. Ker se temu nasilju, ki nima zakonske podlage, občini nista pokorili, je Andrássy oba obč. zastopa razpustil in imenoval vladinega zastopnika — Madžara. Prav madžarsko-viteško!

Nuna — mati. V Grabštajnu na Koroskem je bila pri neki bolni gospe v pomoč neka nuna. Pred nekaj dnevi je okolica opazila, da je nuna zbolela in da jako slabo izgleda. Na tozadevna vprašanja je odgovarjala, da ji ni nič. Te dni pa je služničad gospe našla v stranišču novorojeno dete. O-rožništvo je nuno zaprlo.

Kaznovana lahkovernost. Neki nižji uradnik v Ujezdu na Češkem je pred tedni, ko se je širila vest, da bo država v slučaju vojske pobrala ves denar iz hranilnic, vzel svoj prihranek 8500 kron iz hranilnice in ga hranil doma. Pred par dnevi pa so otroci stikali po predalih, našli bankovce in jih — nevede, kaj delajo — zažgali.

Tri solnca nad Srbijo. V pone-deljek so opazovali nad Belgradom čuden pojav, ki je trajal več nego eno uro. Ob pol 8. zjutraj so namreč opazili na vzhodu tri blesteča solnca v znatni daljavi drugo od drugega. Vsa tri solnca so bila tako svetla, da se ni moglo spoznati, katero solnce je pravo. Solnce so delili drugo od drugega temni oblaki. Ob pol 9. dopoldne je nebo zasltil mogočen črni oblak in solnce so izginila. Na prebivalstvo je napravil ta čudoviti naravni prizor silen vtisk. Kmetje ga namreč tolmačijo kot znak, da bo Srbiji kmalu zasijalo lepše solnce.

Lonec starega denarja je našel kmet Kisovec v svojem vinogradu v Stari gori pri Straži na Dolenjskem, ko je prekopaval neko staro trto. Lonec je bil napolnjen s približno 140 srebrniki beneške republike iz 16. stoletja. Najstarejša je lira beneškega doža Pietra Lando, ki je vladal od 1539 do 1545, katero je skoval glasom znamenja F. Z. Francesco Zusto v letu 1542—1543. Med srebrnimi novci je bilo tudi 5 zlatnikov in sicer 2 zlata goldinarja kralja Matjaža (1464—1490), 1 zlat goldinar solnogradskega nadškofa L. pl. Keutschach katere imenuje ljudstvo "reparji" (1495—1519), 1 dukat nadškofa Ivana Jakoba iz Kulu Belasy (1560—1583) in 1 dvojni dukat nadškofa Jurja pl. Khuenburga (1586—1587). Cele zbirke ni bilo mogoče ohraniti za deželni muzej, kajti večji del denarja so takoj, ko se je o njem zvedelo, pokupili razni kupec.

Bosensko-hercegovsko vprašanje mislijo baje rešiti na ta način, da se obe dežele brez obzira na sedanje meje razdelite med Avstrijo in Ogrsko. Zapadni del bi se združil s Dalmacijo, vzhodni del pa bi kot samostalna dežela pripadel Ogrski. V vojaškem pogledu bi se ustanovil epoten vojni zbor, ki bi imel svoje zapovedništvo v Zagrebu. Človek bi dejal, da je v Avstriji še vendar mnogo ljudi, katere veseli, delati račune brez krčmarja. Če je Avstro-Ogrska anektirala Bosno in Hercegovino le zato, da bi se bolj razcepila in raztrgala Jugoslovane, tedaj je uganjala zelo utopistično politiko, ki pa nosi tudi sto kali nevarnosti v sebi. Naj se že pripisuje "velesrbski" propagandi mnogo, malo ali pa nič uspešnosti, gotovo je vendar to, da celotni državni nikakor ne more koristiti trajna nezadovoljnost narodov na jugu. Čim bo to ljudstvo spoznalo, da ga hoče država samo tlačiti in uničevati njegov razvoj, tem ugodnejše bo polje za vsakovrstne iredentistične struje in Avstrija bi pač lahko že enkrat izpregledala, da je takih struj že zdaj na vseh straneh več nego jih more biti prijetno. Saj je vendar čudna država, katere njeni lastni prebivalci ne ljubijo. Dočim bi morala Avstrija napeti vse moči, da bi se to izpremenilo, pa hoče zanašati še več nezadovoljnosti in sovraštva med ljudstvo. Posebno načrti, ki jih imajo dunajski in peštanski krogi glede na Jugoslovane, so kakor nalašč taki, da bi spravili narode v obup. O bodočnosti, in sicer o najbližji bodočnosti,

bi si avstrijski državniki že morali beli ti svoje glave; toda vprašanje, na katero bi morali iskati odgovor, se glasi: Kaj je storiti in kako je urediti razmere, da bodo narodi na jugu radi člani habsburške monarhije in da bodo iz prepričanja in interesa odklanjali vsako iredento? Odgovor pa bi jim povedal, da je treba tem narodom dati in zagotoviti svobodo, blagostanje in pogoje za razvoj. To je nekaj drugega kakor tista matematika, ki ne zna nič drugega kakor dividirati in iz večin umetno delati manjšine.

Duhovski terorizem. Poroča se: Župnik iz Vač pri Litiji ni hotel iti blagoslovit velikonočnega ko-lača na Tolsti vrh, kakor po navadi. Rekel je, da ne gre, ker je tam preveč "naprednjakov". — Kmetje so se sedaj zmenili, da kadar pride po bero, da mu bodo povedali: kjer je bil blagoslov, tam naj bo pa bera, ter da mu tudi letos ne bodo nič dali. Zvonilo se neki tam tudi ne bo toliko, kot se je ponavadi. K maši vabiti se ne sme in tudi zviniti med mašo ne, samo takrat, kadar se maša začne, nič več! Pravi, da je prišlo to od škofa, ampak za drugod še ne sedaj, samo za Tolsti vrh pri Vačah najprvo. Neka žena od tam je rekla, bog ve, če mi bo pustil zviniti, kadar umrjem: gotovo ne! No, pravi pa, kakor hoče, saj tako človek nič več ne ve, kaj je verjeti, ker že vsak župnik po svoje vero popravlja.

Detomor. V neki jami blizu sprehajališča Sv. Andreja v Trstu je našel minulo soboto vrtnar Ferluga omoč, v katerem se je nahajalo truplo novorojenčka, kateri je po konstatiranju zdravnikov umrl nasilne smrti. Policija je pričela seveda takoj poizvedovati po materi. Okoli polnoči minule nedelje je v ulici Ottaviano Augusto policaj aretiral neko mlado žensko, ki je brez cilja, neka-ko izgubljeno tavalja okoli. — Na inspektoratu državne železnice so spoznali v njej neko 22letno natakarico Marijo Samsa iz Velikih Munj pri Voloski, že kaznovano radi brezposelnega klatenja in tatvine. Ker je bila mladenka zelo slabotna, so na inspektoratu začeli sumiti, ni li ta ženska mati mornjenega deteta. — In res je na vprašanje poslušajočega inšpektorja priznala, da je morilka svojega novorojenega otroka. — Samsa je pripovedovala, da je šla nekega ranega jutra mimo tovarne "Linoleum", kjer so jo obšle slabosti in je padla v omedlevice. — Dve uri pozneje se zave in poleg nje je ležalo — novorojeno dete. — V obup, ker ni imela kam položiti glave, zapuščena od vseh, ne vedoč niti, kdo je prav-zaprav pravi oče otroku, in nehotič z novorojenčkom pomnožiti vrsto nesrečnikov za enega več na tem svetu, ga je udarila s kosom iesa po glavi, ga ubila in potem vrgla v omenjeno jamo. Nesrečna Samsa — ki napravlja vtisk zelo inteligentne ženske — j. l. ia odpeljana v zapor in od-dana deželnemu sodišču.

Slovanski pridelek.

Ako želite dobiti pristno in iz-borno žganje, potem kupite "Tell-more Rye" ali Courtland Bourbon" te žganje so okusna, zdravilna in redilna ter najboljša, kar se jih dela v Kentucky in Maryland. Prepričajte se s poskušnjo. Postavno preiskana in potrjena pod tozadevnim državnem Pure food in Drugs Act. Edini veletrgovci in razpošiljatelji tega iz-bornega blaga, kakor tudi čisto pristnega "Cross Bitter Wine Tonic", katero je edino pravo sredstvo proti žledečnim boleznim, zabasanosti in slabemu pre-bavljenju; ono čisti kri ter ojači sistem. Veletrgovci in uvaževalci inozemskega vina in likerjev so, Eugene Parisek Co. 659-661 Blue Island Ave., Chicago, Ill. — "Cross Bitter Wine Tonic", je sestavljeno iz dobrega starega vina, zdravil, iz rastlinskih izvlečkov in korenin po navodilu prvega ter edinega iznajditelja v Ameriki Mr. J. A. Kolina.

Slovenska Gostilna JOHN MLADIČ

na novem prostoru
825 Blue Island Ave., Chicago.

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Slobode!"

DR. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....

Pošta.....

Država.....

50.000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vspešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitek moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadačo denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico**, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da o-zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekornostne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knji-žica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK ŠE DANES IN POŠLITE GA NAM.

DR. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....

Pošta.....

Država.....

NAVARNO ZNAMENJE

Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je **navarno znamenje narave**. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdობო, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako živite

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakemu želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih, Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovalatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

John O. Hruby

589-591 So. Centre Avenue
Chicago, Ill.

Priporočam veliko zalogo

pohištva

za spalne in jedilne sobe,
preproge, astorje, Karpeti,
otroški vozički itd., ter razno
vrstno železnino, peči in dru-
gih potrebščin.

NAJNIZIJE CENE

Najsolidnejše blago

Trgovina s novodobnim obuvalom

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše ka-
kosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.
Druga vrata od Kasparjeve Banke

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za
zabave in zborovanja
TEL. CANAL 1386

Kasparjeva Državna Banka,

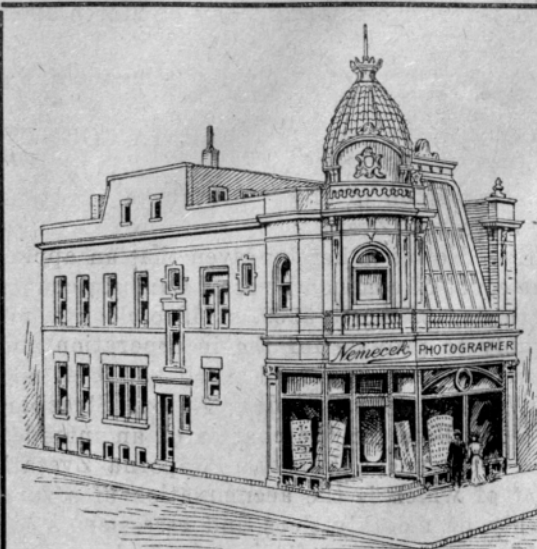
vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$2,500,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagi. Plačuje po 3% od
vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele
sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Najmodnejši češki-slo-
vanski fotografski zavod
v Ameriki

Němeček
FOTOGRAF

589 West 18th St.

nasproti

Č. S. A. dvorane

Št. 1005. — Jamčeno po tvrdki W. F. Severa Co., v smislu kongresnega sklepa o hrani in zdravilnih z dne 30. rožnika 1906.

BLEDA LICA

je karakteristični simptom in gotov znak primanjkljaja krvi v vašem sistemu. Če hočete dobiti lepo barvo, pomozite si kri in isto očistiti vsake nečistosti rabite

Severov Kričistilec.

Isti okrepčuje in ojačuje vitalno zmes, stori da zgledajo vaša lica zdrava, povrne moč in življenje krvi, in to gotovo kakor tudi zanesljivo, ne da bi vznemirilo katero koli telesno učinkovanje.

NEPREKOSLJIV ZA

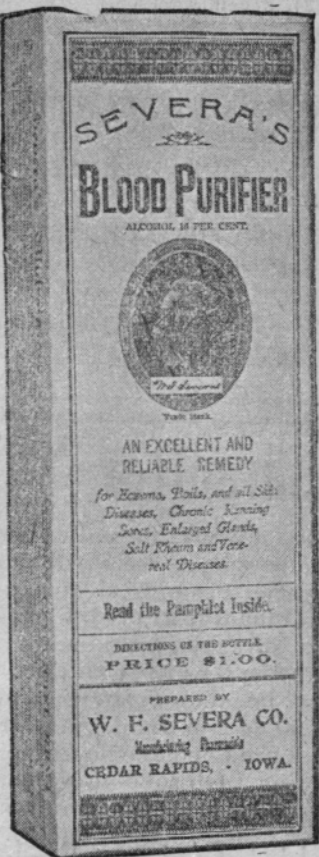
Lušaje, bule, kožne bolezni, mozolje prišče tekoče rane.

Najboljše zdravilo v spomladnem času.

ERUPCIJA ZGINILA.

G. Fran Schindler, Crabtree, Ore., piše:

„Vaša zdravila pokazala so se zelo povoljnimi. Moja žena je imela erupcijo na obrazu, katerega je, po porabi dveh steklenic Vašega Kričistilca, popolnoma zginila. Sprejmite mojo zahvalo.“

Zdravniški nasveti zastoj.

Nervozni polom

Glavoboli, duševna pobitost, slab spanec, histrija, nervoznost in vse druge živčne bolezni se hitro ozdravijo s porabo

Severovega Nervoton.

Isti je najboljša tonika za nerve. Isti da dober, slahek spanec, ne s pomočjo opija, temveč iz naravnega svojstva, ki blaži in ojačuje naravno življenje in moč. Cena \$1.00.

Prodajajo se v vseh lekarnah.

Ali ste popolnoma za nič

Kako često slišimo koga reči: 'Cisto za nič sem!' Te besede primerno izražajo stanje sistema. Kakor v uri pero, tako se pri človeku življenska energija obrabi. In tedaj je čas, da vzamete

Severov Življenski balzam

Ta obče dobra tonika bo ponovila vaše življenje, pokrepčala vas cel sistem in vam vrnila zdravje. Je zanesljiva prijateljica priletnih ljudi in vseh onih, ki so slabotni in občutljivi. Za zabasnost, prebavljanje, vrtavico i. t. d. Cena 75c.

Ne jemljite ponaredkov.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

RAZNO IN DRUGO

Suženstvo je odpravila belgijska vlada v državi Kongo.

Podmorsko brzojavno zvezo med Evropo in Argentino namerava napraviti neka ameriška brzojavna združba v Buenos Ayres.

Sestanek cesarja z velikimi nemškimi zveznimi knezi. „Badische Presse“ poroča, da se snide avst. cesar 25. in 26. maja v Karlovih varih z vsemi nemškimi zveznimi knezi in sicer s prestolonaslednikom Bavarskim, kraljem Wirtenberskim in velikim knezom Badenskim.

Nemški cesar Wilhelm je prišel s cesarico v Benetke. Sprejela sta jih grof Bülow in poslanik grof Monti. — Na ladji „Hohenzollern“ je bil slovesen obed, na kar sta se odpeljala v gondolah po lagunah in kanalih ogledat si Benetke.

Nravnost v Berlinu. Središče nemškega naroda, Berlin je npravo najbolj propadlo mesto na svetu. Tam imajo sodišča vsak dan opraviti z vsakovrstnimi pregreškami zoper nravnost, četudi ni vedno prizadeti tako visoki gospodje, kakor knez Eulenburg. — Zda pride pred sodišče cel ženski klub, ki je bil javno obdolžen vsakovrstnih svinjarij. Članice tega kluba so same odlične dame.

Važen dan za angleško mladino je bil 1. april t. l. Ta dan je namreč stopil v veljavo novi zakon za varstvo mladine. Od tega dne naprej se na Angleškem mladi fantje izpod 16 let ne smejo pokazati na ulici s cigareto ali smodko v ustih; ako katerega na tem zaloti policaj, mu brez vsega drugega čik in tobak odvzame. Istotako se ne smejo v gostilni zadržati otroci izpod 14 let — tudi ne v spremstvu odraslih. Gostilničarji so že priredili posebne čakalnice za otroke, kjer bodo isti lahko počakali na svoje odrasle spremljevalce, ki se gredo krepčati v gostilno. Dalje določa zakon, da se v sobi, kjer peč ali ognjišče ni zavarovano z železno ograjo, ne sme puščati brez nadzorstva otrok pod sedmimi leti. Zelo važna in pomembna je tudi ona točka novega zakona, ki določa, da morajo biti vsi rejenčki izpod sedem let starosti uradno vpisani v svrhu nadzorstva njih oskrbe.

Prevara.

Amerikanec in Francos sta sklenila lastovala prašiča. Dodelila sta se ga zrediti in potem zaklati ter si ga medsebojno razdeliti. Z naravno zvitostjo si je Yankee belil glavo, kako razdeliti prašiča, da bi dobil on zadnjo, to je boljše polovico in pogodil jo je; svetoval je svojemu soistniku Francozu, da najboljšo bo razdelil prašiča po čez na mesto po dolgem. Francos je v to privolil pod pogojem, da se Yankee odprešča obrne, ko ga Francos razdvoji in si v tem stadiju tudi izbere svoj del. Nato se res obrne Yankee v stran, Francos pa reče: „Kateri kos si izbereš — kos z repom, ali kos brez repa?“ „Kos z repom!“ odgovori Yankee. „Vraga! potem si ga vzemi, in jaz vzamen kos brez repa,“ mu odgovori Francos. Ko pa se Yankee obrne je še le opazil prevaro; njegov soistnik Francos, katerega je sam mislil prevariti, prevaril je njega. Francos je med ceremonijo odrezal od zadnega prešičevega konce rep in ga vtaknil v prvi konec, to je v gobec. —

Sršenova zalega.

Znani chikaski odvetnik Clarence S. Darrow, je bil te dni k letnemu banketu Prohibitionistev, kot govornik povabljen. In šel je. Ko je Darrow v dvorano stopil bil je z velikanskim navdušenjem sprejet in pozdravljen. Voščilo se mu je, da je imel srčnost povabilo se odzvati in vsem sovražnim napadom kljubovati. Toda presenečenje je bilo grozno, ko je Darrow pričel govoriti.

„Vi Prohibitionisti“, je med drugim rekel, „ne vprašate, koliko grobov se napolni, toliko časa, dokler niso to grobovi pijancev. Iz dejstva, da iz med vsakih pet umrlih, je eden žrtev jetike, ne morete Vi kapital izvajati. Vi vedno le govorite od žrtev alkohola, a zamolčite povsem dejstvo, da tobak, čaj, kava in korseti (moderaci) najmanj ravno toliko žrtev zahtevajo če ne več: Vi grmite proti gostilnam, hočete jih odpra-

viti, pa ne poveste nič, kaj Vi nameravate, stoterim in tisočerm, kateri si danes pri svojem težavem delu, za okrepčilo čašo piva privoščijo in kateri se v dostojnih gostilnah s znanci in prijatelji pošteno zabavajo in razvedriajo, kot nadomestilo dati. Samo nevedni in kratkovidni ljudje, ali pa trdovratni fanatikarji, ali pa prekanjeni hinavci zamorajo pripočati popolno odstranitev gospodarstvene, toraj potrebne naprave kakor so dostojne gostilne.“

Tako je govoril Darrow, in ko je do zaključka prišel, je vihar nastal, kakršnega morabit se ni doživel. Toda hrabro se je držal, mirno je pustil psovke čez se ploviti, ter se samo smejal. Smejal se je čez neumnost, proti kateri se celo bogovi brezuspešno bojujejo.

„Homestead“ zemljišča.

Iz Watertown, S. D. se poroča, da bo deti Standing Rock in Cheyenne Indian reservations v South Dakoti odprti za naselitev še to jesen. Z registracijo se prične v jesen, a natančen datum še ni določen. Zemlja v teh rezervacijah je lepa in rodovitna in radi tega opozarjamo naše čitatelje, katere zanima poljedelstvo na ugodno priliko, katere se nudi srečnim žrebavalcem.

Lopovščina.

Jožef Nikaza, 30 leten delavec, v Chicagi, se ga je nekoliko preveč napil in med potjo do doma ga je srečal policeman, ga s klubom do dobra premikastil ter mu nevarne rane na glavi in telesu zadal, a napolned pa še aretirat, ne da bi naznanil zdravniški oblasti o poškodbah, katere mu je prizadal.

Revež je bil 4 ure zaprt v celici, predno je prišla zdravniška pomoč. Došli zdravnik je zapovedal, da poškodovanca prepelje v okrajno bolnišnico, kjer je kmalu na to vsled poškodb na glavi umrl. Policemanu se do sedaj še nič ni pripetilo.

Tako se dela s delavci!

Največja vrednost.

Pred nedavnem se je pri deželni sodišču na Tirolskem, kazenska razprava vršila. Obtožen je bil vodja električnega voza, ker ni znamenje dajal ter 54 let staro kmetico Marija Seebacher iz Absama, povozil.

Kot priča je bil zaslišan njeni 24 letni sin Peter Seebacher, katoliški, samski, do tja nekanzovan itd. Ko je bil zapričen pričelo se je izpraševanje.

Predsednik: „Vi ste tedaj navzoči bili, ko se je nezgoda pripetila. Povejte nam kako je bilo.“

Priča: „Tu ni mnogo za povedati. Mi smo tako šli, in mati je hotla na drugo stran iti, ker je vidla v razloznom oknu neke prodajalne, lep predpasnik, in ko je dospela v sredo ceste, prišel je voz okoli vogala in — čagg — guagg — in že jo je imelo.“

Predsednik: „Ali ni bilo toliko časa, jo nastran potegniti?“

Priča: „Tisto že; ali jaz sem v vsaki roki nekaj nosil.“

Predsednik: „Ali ji vsaj zaklicati, da naj se varuje?“

Priča: „Tisto tudi.“

Predsednik: „Ste jo tedaj opozorili?“

Priča: „Ne, nisem.“

Predsednik: „Zakaj pa niste?“

Priča: „Zato, ker mi je uprav pipa ugasovala!“

Statistično.

Po najnovejši statistiki posnemamo, da ameriško delavstvo producira 35 odstotkov vsega manufakturnega blaga na svetu. In vendar, glede na toliko število obleke, ki je tukaj izdelana, vendar tisoče ljudi trpi in zmruže; in glede na uprav velikanske zaloge jestvin, katere se producira tukaj in eksportira na vse dele sveta, hodi velika večina naših otrok gladnih v šole, in brez števila je tudi delavcev obojega spola, ki ne morejo dobiti potrebne hrane. Vsemu temu je vzrok dični sistem, kateri primora toliko mase ljudi k produciranju v prid in dobiček vladajočim magnatom, na mesto, da bi sami življali delo svojih rok.

Temu v dokaz je, da ne mine teden, ko se kakega reveža, kateri je vkradel hleb kruha, da si uteši glad, vtakne v ječo in narod to odobrava, ter pravi, da je tako postovanje s „zločinci“ pravilno. Kralj. — tat penice Patten tu v Chicagi je milijone hlebov kruha vkradel in zaslepljeni narod tudi

to njegovo delovanje odobrava. Vrišče neznanske bolezni so zagnali tisti, katerim se je odreklo delo, in upitje žensk, katere trpijo toliko pomanjkanje in jok otrok, kateri stradajo. Ušesa vladajoče pešice pa so gluha, ne sliši jo in ne vidijo velikanske bede. In zakaj pa bi naj slišali ali videli! Vseh zalog so oni gospodarji in milijone kupičijo na milijone; kaj jih briga ako na milijone ljudi strada! Je li človeško življenje toliko vredno Pattenu, kot je dolar? Takim velikanom, naravni produkciji sistema, ki rodi lopove, kot nesnaga muhe v poletnem času. Takega človeka meščansko kapitalistično časopisje hvali in v zvezde kuje, kot odrešenika sveta, ter ga vzgled drugim, stradalajočemu delavstvu, kot svetnika predstavlja, katerega naj mol. Ljudstvo naj gladu umira, ali pa plača kolikor se zahteva, naj vzame kjer hoče. To je kapitalizem, „civilizacija, kristjanstvo“, pa ljubezen do bližnjega — humbug!

Deset zapovedi za otroke.

Mestna uprava v Reggio Emilia, na Italijanskem, je dala iz šole izstopivšim otrokom spomenico, na kateri so zapisane „deset zapovedi za otroke“; glasijo se sledeče:

1. Ljubi Tvoje šolske tovariše, oni bodo delavski tovariši Tvoje ga življenja.
2. Ljubi pouk, kateri je duševni kruh, bodi hvaležen Tvojemu učitelju, kakor Tvojemu očetu in Tvoji materi.
3. Ti moraš vse dneve posvečevati po dobrih in koristnih činih in po ljudomilem dejanju.
4. Ti moraš dobre ljudi spoštovati, vse ljudi ceniti, toda nikomur se vkloniti.
5. Ti ne smeš nobenega človeka sovražiti, nobenega žaliti, se ne maščevati; toda Ti moraš Tvojo pravico zastopati in prevzetnostu se upreti.
6. Ti ne smeš strahopet biti. Bodi prijatelj slabotnim in ljubi pravico.
7. Zavedaj se, da vse imetje sveta izvira iz dela; kdor uživa, brez da bi delal, tisti krade delavnemu njegov kruh.
8. Opazuj in premišluj, da resnico spoznaš. Neyeruj ničesar, kar razumni nasprotuje, ne slepi ne sebe in ne druge.
9. Ne misli da tisti ljubi domovino, kdor druge narode sovraži ali zaničuje in vojno želi, vse to so ostanki staroveškega barbarizma.
10. Temveč želi dneva, na katerem bodo vsi ljudje kot svobodni državljani očetnjave v miru in pravici, kot bratje živeli.

Ti nauki niso samo za šolarje, marveč za nas vse upoštevanja vredni. To je pravi socializem, koji se že mladini usaja in želeiti je, da kmalu vidni sad rodi.

Tirolska propoved.

Neki župnik na Tirolskem je razkladal pomen ataizma (bogatstva) ter rekel: „Kaj pa je tak ataist? (Ataist) Ataist je tisti, ki pravi, da vrag ne smrdi kot kozel in da nima repa in ne rožičke in ne bolhe!“ No, sedaj pač vsak ve, kaj je ataist.

— Neka deklica je razkladala o Jezusovem rojstvu sledeče: „... in ko so prišli pastirji v štalico, da bi novo rojeno dete častili in milili, je rekla Marija: „Grom in tresk! — Kaj ti že tud' vedo?!“

Važnost prebavljanja.

Prebava hrane in jedil igra glavno vlogo v človeškem telesu. Brez perfektnega prebavljanja in pravega življenja, ni dobrega zdravja. Vesoljnemu človeštvu pa naj bi bila najvažnejša naloga, da obdrži zdrav apetit in popolno prebavo, vsake hrane. Kdor koli opazite kako nepopolnost, ki izvira radi slabega prebavljanja tedaj se spomnite, da Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino to hitro popravi in takoj pomore. Isti prisihi telo, da sprejme vse hranilne snovi in da jih dobro prebavi. To vino je naraven kričistilec in tonika, ki vsebuje samo naj bolj pazljivo izbrana zelišča in čisto rudeče kalifornijsko vino. Rabite ga vsikdor opazite, da imate slab okus in tek, da se vam je barva predručala in kdor Vas zapušča moč in volja, ker ako vzamete to krepčilo večkrat vas bode isto sigurno ojačalo in poživilo. Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616—622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

CENJENI JAVNOSTI

Odrežite zdalej se nahajajoči kupon, pojdite k M. Kára, kupite tam za \$2.00 ali pa več, obutev ter ko plačate predložite kupon in vrnilo se vam bo de 25 centov.

Mi pričnemo našo Spomladansko Otvoritev,

katera bo trajala skozi celi maj. Mi imamo zalogo obutev za gospode, gospe, gospodične in mladenčce. Posebno veliko zalogo barvanih vezilnih obuv, rmen, rjave, rdeče, bele i. t. d. Prednost ima naša zaloga v Oxford-polobutev in sicer zaradi jakovosti in nizkih cen. Obiščite nas in zadovoljni bode.

25c

Kupon

25c

Pri plačilu predložite ta kupon in vrnilo se vam bo 25c.

GLAS SVOBODE — Samo za maj 1909

M. Kára, 760 S. Halsted St.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Mučne bolečine, vstrajne bolezni! Kako težko jih je prenašati! Kakšna dobrota je, če se jih, kolikor mogoče hitro iznebimo! Za nobeden lek ne bo bolesten tako hvaležen, kot za svetovnoznani „Anker Pain Expeller“, ker ni boljšega leka proti revmatizmu, trganje, neuralgije in slične bolezni. Samo 25c, in 50c.

Cenjenim rojakom na znanje!

V. J. Kubelka, lastnik tvrdke „V. J. Kubelka & Co.“

izdal je novo, za Slovence v Ameriki prepotrebno Slovensko Angl. slovnico, Slovensko Angl. tolmač in Angl. Slov. slovar v tako popolni meri, kakoršne do sedaj Slovenci še nismo imeli.

Knjiga v platno vezana stane samo \$1.00.

Denar pošiljajte po Postal Money Order na

V. J. KUBELKA & CO.

9 Albany St., New York, N. Y.

IMPORTIRAN TOBAK, prodajam cigare in cigarete, raznevrste pipe ter izdelujem in popravljam dežnike in pipe.

J. VOKOUN, 559 W. 18. St.

Edward Pauch

gostilničar
663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se urzel in gorak prigri.
Zek.: Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

650 Blue Island Ave.

deliká Dvorana za društvene in unijske seje. in
Druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

PLAČAJ NITI EN CENT. Pomislite pa, da lahko plačate \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro 14k pozlačeno verižico in nizeček darujemo z vsako uro. ●

EXCELSIOR WATCH Co

505 ATHENÆUM B'LD'G, Chicago

DOPISI.

VSEM ČLANOM IN DRUŠTVOM S. N. P. JEDNOTE.

Obilno število je sobratov, ki spadajo k S. N. P. Jednoti, a le malo jih je, koji se poganjajo za obstanek in korist Jednote, in še od teh, kateri le količkaj omeni o nezastisljanih krivicah, katere se zvršujejo in zakrivijo v glavnem odboru, je že izključen, in predrežno se celo društva suspendirani. Od kod pa pride ta moč tem možem? Pri izvanredni konvenciji se jim ni toliko moč izročila; ti si breznežno moč sami prisvojajo. Glavni tajnik je le za tri mesece pomočnika poslal, a sedaj ga ima že čez leto dni namesto treh mesecev in vrh vsega mu pa še hoče plačo zvišati! Kaj ne glavni odbor? saj so osli po celi Ameriki, z debelo kožo, tega ne bodo dosti občutili. Zaradi zvišanja mesečnega asesmenta se je pri izvanredni konvenciji sklenilo, da se le 8 do 10 mesecev po \$1.25 pobira, da se kaj denarja v blagajno nabere; ali sedaj je že 10 mesecev minulo. Ko bi imeli asesment na en dolar zopet znižati, ga hočejo še na \$1.50 zvišati. Kakor je to poslovanje, pridemo kmalu v Joliet k K. S. K. Jednoti.

Do tretje konvencije je zadoštoval \$1.00 a sedaj, ko je več udov (?) mora biti asesment povišan; in sedaj pa naj kdo reče, kedo je bil za proevit Jednote! — (Op. ur. Gospod dopisnik se moti v tem odstavku, ko misli, da je sedaj več članov kot jih je bilo pred tretjo konvencijo. Še daleč manjka do tistega števila kot je bil pod starim odborom! Toraj je tudi manje posla, kot ga je bilo a vzlie temu ima g. Krže pomagati v osebi Proletarčevega sourednika Fr. Petriča. Obedva pišeta za omenjeni list, ko nimata kaj delati pri Jednoti in plača \$2.25 na dan za Petriča je pošteno tja vržena. Sicer spregovorimo zopet v kratkem več besedi. Gradiva polno.)

Kakor se je postopalo na izvanredni konvenciji z delegati, tako se danes postopa s člani S. N. P. Jednote. Glede nepravilnega poslovanja na izvanredni konvenciji v Chicagi napram bratu Hočvar iz Clevelanda, O., ki se ga ni sprejelo kot delegata, akoprav je bil polnopravni delegat izvoljen in pooblaščen. Ko se je do tično društvo pisмено pritožilo na konvencijo, slišal sem na lastne ušesi enega iz glavnega odbora spregovoriti: "Hočvarja ne sprejeti kot delegata, on ima hudiča v žepu." To ni omenil ali je h... živ, ali kako. V drugo sem slišal, da ima brat Hočvar veliko papirjev, koje je zahtil v Clevelandu; in tako sem vedel kakšen je tisti h... Glede delegata Šavsa iz Oregon City, Ore., ta si je pooblastilo sam naredil in prišel kot delegat na izvanredno konvencijo. Za njim je prišel telegram z kojim se je protestiralo in prepovedalo, da se mu ne sme izjednotne blagajne železnica plačati, toda Šavs je v prilog glavnega odbora govoril, ter bil je kot "vzorni" delegat sprejet. (Z delegatom Mišica, ni bilo veliko razlike, bil je tudi brezpravni, toda gl. odbora "pohlevni" delegat. Op. ur.)

Sedaj pa cenjeni sobratu po širni Ameriki, dobro premislite vzroke, kateri silno škodujejo naši Jednoti!

Ne mislite, da s tem dopisom hočem ruvati proti Jednoti; jaz sem bil in ostanem za Jednoto, toda ne strinjam se s početjem glavnega odbora in zahtevam:

1. da se ves glavni odbor, z porotnim in nadzornim-odborom vred, obtoži in po zasluženju iz Jednote izključi,

2. da se vsi tisti, ki so se za proevit Jednote potegovali in bili zaradi tega izključeni ali pa suspendirani, takoj zopet sprejmejo in jim da zadoščenje, in

3. da se več sedanjih članov, med njimi v prvi vrsti Jože Zavrtnik izključi, kar bo v prid Jednote.

— 24. aprila 1909.

Član in bivši delegat, S. N. P. J. Op. ur. Ime g. dopisnika nismo objavili, da ima g. Krže manj posla z izključitvijo.

Pueblo, Colo. 21. aprila 1909.

Prosim, da priobčite nastopno v našem priljubljenem listu "Gl. Svobode."

Namenil sem se naznaniti cenjenim čitateljem zakaj da še ni

sem član S. N. P. J. Že dolgo časa želim pristopiti k tukajšnjem društvu "Orel", spadajočem k S. N. P. J. a vendar za moj pristop še ne vem, in se tudi ne bo vedlo, dokler bo Jednota v rokah takšnih zapravljevev, kot je sedaj. Čudno se mi vidi, da morajo društva vse to ravnodušno prenašati, kar se pri Jednoti godi! Ne rečem da vas ni vzornih mož pri društvah spadajočih k S. N. P. J.; in glej, vsi molčite, kakor noč! Kaj ne veste da so Vas društveniki izvolili, da boste skrbeli za blagor in napredek društev in Jednote? Ali izpolnujete to, vi gosp. odborniki? Ne, in še enkrat ne! Ker ako bi spolnovali vašo dolžnost, kakor vas veže čast in poštenje, bi stopili na noge in zapodili zapravljevega Komarja nazaj od koder je prišel!

Čitali ste protest tukajšnjega društva "Orel"; ali ste ga druga društva podpirala? Ne, še oglašilo se ni nobeno! To se vidi kakšni naprednjaki da ste. Tužna nam majka, koja vas ie rodila!

Rojaki, kje so možje, kateri so ustanovili nekaj cvetočo in nabebužno Jednoto? Ali niso vsi izbačeni iz Jednote? In vi, in vsa društva molčite ter gledate, kakšna krivica se godi vašim bratom, takorekoč dobrotnikom! In kdo dela to krivico? Ali ne vaš sluga, katerega mastno plačujete, za krivico katere dela vam in vašim bratom? Proč z grobokopom! Na noge rojaki! Vprašajte ruskega cara Kržeta, zakaj je suspendiral društvo "Spoznanje" št. 72 in društvo "Edinost" št. 23, in kakšno krivico je storil vaš brat Fr. Plazotta, ki ga je "glavar" kar tebi nič, meni nič izbačil iz Jednote! Ali se ni morabiti poganjat za pravico, za vas kot in sam zase? In vi njegovi bratje sedaj molčite! Ne, molčati nesmete; vaša dolžnost je, da stopite na noge in vsa društva zahtevajo enoglasno, da se takoj konvencija skliče in ne šele v jeseni, na kateri se naj popravi krivica po Kržetu zadanim članom in društvam. Konvencija naj bi delovala že junija meseca in društva naj si izvolijo delegate, na katere se lahko zanesejo, da bodo vresnici zastopali društva, pa ne kimali za čašo pive, kot so to delali v La Salle in v Chicagi, ala Šavs, Mišica, in Comp. kimači.

Ni bila moja dolžnost se vtikati med vas, ali ko vidim, da spite spanje pravičnega, sem se nameril vas prebuditi; ako pa imate toli trden sen, da Vas ne prebudi to moje vrstice, potem vam svetujem, obrnite se na vaši postelji na drugo stran, stisnite še bolj očesa in spite tako dolgo, dokler vas prebudi novica, ki se bo glasila: "S. N. P. Jednota je fuč!"

Še enkrat rojaki, postavite se sovragom na rob in zahtevajte enoglasno takojšnjo konvencijo, s katero se bo prenehalo vse sedanje gospodarstvo, gospodarstvo v pogubo Jednote.

S spoštovanjem ostanem vaš prijatelj in boritelj za pravico. **Friderik Rauch.**

203 So. J. Ave. Pueblo, Colo.

Cenjeni rojaki po Ameriki! Že dolgo se ni ničesar poročalo o tukajšnji naselbini in o našem društvenem stanju. Zatoraj hočem ob kratkem poročati nekaj podatkov. Ravno meseca maja bo minulo leto dni odkar je naš društvo "Sloga" odstopilo od S. N. P. J. ter postalo samostojno.

Takrat nam je g. Krže prerokoval, da kako nas bodo ljudje v teku enega leta prekljnjali zaradi tega koraka, ker društvo na nobeden način ne bo moglo izhajati. Ali razumi se, da ako bi se pri našem društvu gospodari lo po g. Kržetovem navodilu in nadzorstvom, seveda bi se ne dalo izhajati in ljudje bi nas gotovo kleli, kakor sedaj prekljnjajo Kržeta pri S. N. P. J. —

Dokler je naše društvo bilo pri S. N. P. J. smo morali vedno prositi za bolniško podporo, a usmrtnina se je pa le skozi tožbo zamo gla dobiti in to komaj v teku enega leta! **LEPA BRATSKA ZVEZA, KAJ NE?**

No, kaj pa pri društvu "Sloga"? Odkar smo postali samostojni izgubili smo dva brata oziroma pokopali, in dediči so brez vsakega truda dobili izplačano usmrtnino, kar posebno potrjuje nastopna zahvalnica:

"Dragi rojaki Slovenci! Nemo rem se dovolj zahvaliti "Podpor nemu društvu "Sloga" v Milwaukee, ker je točno in izdatno

podpiralo mojega moža v njegovi bolezni in bilo mi v podporo ob času njegove smrti. Sedaj pa, kakor hitro je prišel čas, dobila sem takoj izplačano usmrtnino. Zatoraj priporočam vsakemu ro jaku to društvo, ker v resnici izpolnjuje svoj namen pomagati svojim bratom v bolezni in vdovam po smrti njih možev. Še enkrat srčna zahvala vsem članom samostojnega društva "Sloga" v Milwaukee.

Antonija Rop.

Zatoraj cenjeni rojaki po Ameriki posebno pa v Wisconsinu, združimo se in pristopimo k takemu društvu, katero nam bo v vsakem slučaju bolezn ali nesreči z bratsko ljubeznijo pomagalo. Ne pa da bi v slučaju nesreče poslalo kakega agenta k Vam, da bi se z Vami pobotal za manjšo podporo oziroma usmrtnino, kakor to dela g. Krže pri S. N. P. J. — Morebiti bode g. Krže nas kritiziral, češ, da ne znamo gospodariti, ker se nismo šli pogajati za usmrtnino. — Kaj?!

Zatoraj rojaki Slovenci po Ameriki oziroma po Wisconsinu, ape lujem na Vas, da naj bode za naprej naš cilj: Delovati zložno in združevati se dokler ne postanemo eden najbolj naprednih narodov v Ameriki.

S pozdravom **John Ermenc.** Milwaukee, Wisc. 1. maja 1909.

Nadaljevanje iz 3. strani.

štvenega delegata norca brili. — Če ga bo društvo sploh poslalo! Nadjam se pa, da društvo se ne bo dalo ujeti, ker past je prenumna.

Omenim naj še tole: Ko sem Andolškovo pismo čital, stal je poleg mene neki rojak ter pravi: "Jaz sem tudi bil član S. N. P. J., pa sem takoj odstopil, ko sem čul, da so komarji pri njej. Na primer," je nadaljeval, "deni meso v poletnem času zvečer na odprto okno in videl bodeš polno komarjev in muh okolu, ki bodejo raznašali gnusni smrad." In vidiš cenjeni čitatelj, pri S. N. P. J. je komar vtaknil svoj nos in tako se širi gnus in smrad med člane in društva, da jih mami.

Cenjeni člani in društva, ape lujem od Vas, da nastavite ledeno mrzle komprese v to komarjevo zalego, da zahtevate da se konvencija, ki bi imela biti meseca oktobra, skliče meseca julija ali pa še prej. Ako tega ne storite, je mogoče, da se pajčevina naredi v jednotni blagajni.

Jaz odobravam kritiko v "Glas Svobode", katere je pisal v zadvi primankljaja jednotnega premoženja in to tem bolj, ker imam izkušnje dovolj, da se postopa s članom kot s kravami na Bučki. In ko se oni v gl. odboru nepravilno ravna, tako pač niso zaupanja vredni, pač pa vredni, da se jih iz urada zapodi in iz Jednote sramotno izbaene!

Jaz spadam še k dvema drugima slovenskima društvama, kojim so na krmilu možaki, ki so zaupanja vredni ki ne slepijo člane in društva, kakor se to pri S. N. P. Jednoti dames godi.

Potem pa naj reče kdo, da "Glas Svobode" laže, a oni ki romajo z Jednoto v propad, so pa poštenjakoviči.

Radoven sem, na kakšen način si g. Štefančič misli, da bode "Glas Svobode" propadel? Kakor se je nekoč pred neko osebo izrazil, da pri prihodnji konvenciji bode "Glas Svobodi" odklenkalo. (Op. ur. Mi gotovo vem, da oslovski glas neba ne doseže, in tak glas je Štefančičev! Dalje pa tudi za gotovo vem, da bo pri konvenciji marskateremu odklenkalo, o čemur se mu sedaj niti ne sanja in med onimi bo skoraj gotovo tudi g. Štefančič. Kovajo si lepe načrte, to nam je vse dobro znano, toda delajo račun brez "Glas Svobode", kateri bo vse račune prekrizal. To si naj gospod Štefančič za ušesi zapiše, in videli bomo, kdo je boljši prerok on, ali mi.) Menda zato, ker ni pokrita jutha, kot je g. Štefančič. Upam, da je dovolj razumnih članov, kateri vidijo, da takega predsednika porotnega odbora, kot je g. Štefančič, sploh ni potreba pri S. N. P. Jednoti.

Toraj si naj g. Štefančič zane se, da bo on popred propadel, kot preda, protot. odbora S. N. P. J. kot pa "Glas Svobode"!

Konečno pozdravljam vse cenjene čitatelje "Glas Svobode", kot odstopili član S. N. P. J. in tajnik društva "Spoznanje" št. 72, v Radley, Kans. 29. aprila 09.

John Lekše. R. R. 1., Pittsburg, Kans.

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN ARKO, Ravensdale, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE FERLICH, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown pri Frank Ludwig-u v prvem nadstropju

Za shranitev

Vaše zavarovalne police ter z eno besedo, za vse, vrednostne papirje, vzemite si v našem naš blagajniški predal, kateri vas zavaruje proti ognju in tatovom ter niti še en cent na dan ne stane oziroma samo \$3.00 na lato. Banka je odprta od 9 ure dopoldne do 4 ure popoldne. Ob sobotah do 1 ure popoldne in od 6-8 ure zvečer

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Govorimo: Nemško, češko in polsko.

Telefon: Canal 2300

Dr. Jan Čepelka

zdravnik in OPERATER

izprašan na češki univerzi v Pragi, bivši c. kr. vojni zdravnik, s 20 letnimi izkušnjami v Evropi in Ameriki; zdravi za jamčeno, vspešno in primeroma ceno. Zdravniške pomoči iskajoči rojaki Slovani naj se zapljuje zglasijo

V THALIA HALL, 467 W. 18. in Allport St.

JOSIP REMSKO

GOSTILNIČAR

163 Reed St., Milwaukee, Wis.

se priporoča rojakom za obisk. Postreže s pristnimi pijanci in izvrstnimi smokami. Na razpolago

KEGLJIŠČE in DVORANA

Angleščina brez učitelja

PO NAVODILU:

Slovensko-Angleške Slovnice Slovensko-Angleškega Tolmača in Angleško-Slovenskega Slovarja.

Vse tri knjige v eni stane SAMO \$1.00

in jo dobiš pri

V. J. Kubelka & Co.

9 Albany St., NEW YORK, N. Y.

Podpisani naznanjam

Slovencom in Hrvatom

da točim v svoji gostilni

zraven Atlas pivovarne razven dobre Atlasove pive MAGNET tudi najboljše Californijska vina ter izvrstne raki je, in sicer na

680 BLUE ISLAND AVENUE

Nadalje postrežem s prostim mrzlem in gorkem prigriskom dopoldne in popoldne, a opoldne dajem izvrstno kosilo za 15c s kozarcem pive ali vina.

IG. F. HALLER, lastnik

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodaja skor polovico ceneje. — A Horwat, Joliet, Ill.

POZOR, SLOVENCII!

Od 1. junija 1908 do 1. marca 1909 sem prodal zemlje za 92,760 dolarjev

54 Slovencev je tukaj naseljenih in vsakdo je dobil, kar je kupil.

Slovenci, ako hočete svoj dom, kupite zemljo v lepih krajih in po ceni. Pridite sem in oglejte si naše kraje.

Jaz ne prodajam lastno zemljo, ker je nimam, pač pa zastopam 100.000 akrov zemljišča različnih posestnikov, od katerih se neposredno kupi zemlja.

Vse posestne pravice na razpolago, predno se en cent plača.

Obdelane kmetije in gozd od 40—25,000 akrov skupaj. Plačilni pogoji najlažji.

F. GRAM, Naylor, Mo.,

(član državnega naselniškega urada.)

Najstarejša slovanska tvtka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakih potrebščin. Izdelek je najfineji in najokusnej, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

POZOR ROJAKI!

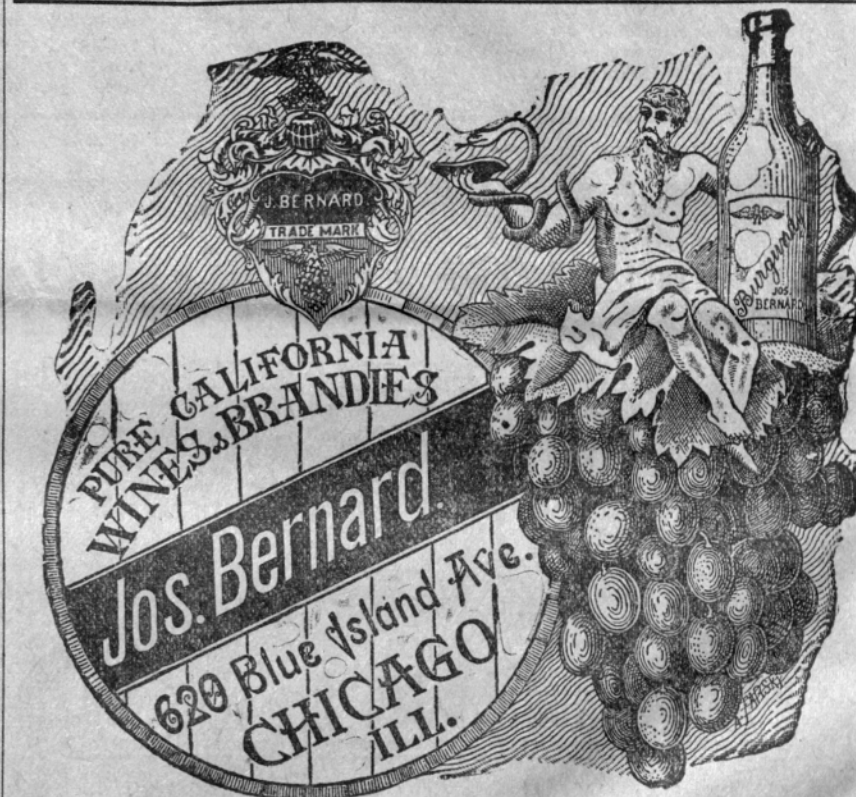
Kdor kupuje uro ali drugo zlatino, naj piše po lepo slikani slovenski cenik. Cene so zelo nizke, oziraje se na blago.

Dergance, Widetich & Co.

1622 Arapahoe St.,

DENVER,

COLORADO

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, možkih, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastrupljenje krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni.

Zdravniki, specializisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fouček, že 22 let lekarnar

586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo. V zalogi imamo tudi razne zelišča in korenine.

Pošiljamo denar v domovino po ameriškim poštne povzetju, prodajamo tudi šifkarte

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urduje na svojim domu: od 8.—10. ure predpoludne od 1.—3. ure popoldne in od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,

814 Ashland Ave.:

od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih. DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.